

HRVATSKI SABOR

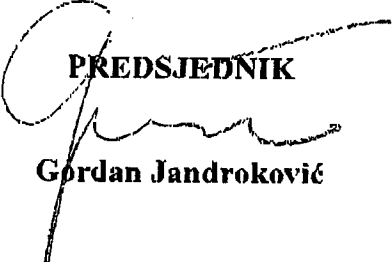
KLASA: 022-03/19-04/01

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 14. siječnja 2019.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

Na temelju članka 11. stavka 1. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13) u prilogu dostavljam, *Izvešće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanim sastancima Europskoga vijeća u 2018. godini*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavljeno aktom od 10. siječnja 2019. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-07/11
Urbroj: 50301-23/21-19-2

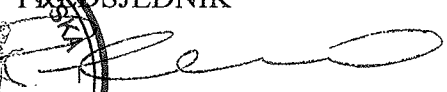
Zagreb, 10. siječnja 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanim sastancima Europskoga vijeća u 2018. godini

Na temelju članka 11. stavka 1. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13), dostavlja se Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanim sastancima Europskoga vijeća u 2018. godini.

U prilogu Izvješća dostavljaju se i zaključci sastanaka Europskoga vijeća u 2018. godini.

REPUBLICA HRVATSKA
2
PREDSJEDNIK

Mr. sc. Andrej Plenković
VLADA ZAGREB
REPUBLIKE HRVATSKE

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE
O FORMALNIM I NEFORMALNIM SASTANCIMA
EUROPSKOG VIJEĆA
I O SASTANCIMA U FORMATU EU–27 i EURO SUMMITA
U 2018. GODINI

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastancima Europskog vijeća (EV)**.

SADRŽAJ IZVJEŠĆA

1. Uvod.....	2
2. Europsko vijeće održano 22. i 23. ožujka 2018.	9
3. Europsko vijeće održano 28. i 29. lipnja 2018.	19
4. Europsko vijeće održano 17. i 18. listopada 2018.....	30
5. Europsko vijeće održano 13. i 14. prosinca 2018.	42
Prilog	

Zagreb, 10. siječnja 2019.

1. Uvod

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastancima Europskog vijeća (EV)** održanima u Bruxellesu, 22. i 23. ožujka 2018., 28. i 29. lipnja 2018., 17. i 18. listopada 2018. te 13. i 14. prosinca 2018. Pored četiri redovna sastanaka održana su tri neformalna sastanka u Bruxellesu, Sofiji i Salzburgu te jedan izvanredni sastanak u Bruxellesu 25. studenoga 2018. na temelju Članka 50. Ugovora o Europskoj uniji.

Vlada je na temelju istog Zakona nadležnom Odboru za europske poslove Hrvatskog sabora prije održavanja svakog formalnog sastanka Europskog vijeća dostavila usvojena stajališta Republike Hrvatske, dok su zaključci sastanaka Europskog vijeća i EV-a (Čl. 50.) u prilogu ovog Izvješća.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković u 2018. nastavio je praksu pismenog izvještavanja o sastancima Europskog vijeća nakon svakog redovnog sastanka te su temeljem tih izvješća održane tri rasprave sa zastupnicima u Hrvatskom saboru o aktualnim europskim temama.

Cijela godina, pa tako i prvih šest mjeseci 2018. tijekom **bugarskog predsjedanja** Vijećem Europske unije, obilježena je naporima za pronalaskom sveobuhvanog i zajedničkog pristupa izazovima koji predstavljaju migracije te postizanju dogovora o urednom izlasku Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.

Na marginama svakog sastanka Europskog vijeća održan je i sastanak Europskog vijeća temeljem **članka 50. u formatu EU-27**. Na sastancima je glavni pregovarač Europske unije Michel Barnier redovito informirao članove Europskog vijeća o tijeku pregovora o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije. Pregovori su se u drugoj polovici godine vodili oko najtežih pitanja pri čemu se posebno složeno pokazalo ono o Protokolu o Irskoj i Sjevernoj Irskoj. Ono je dogovoreno u samoj završnici pregovora, što je omogućilo da Europsko vijeće na izvanrednom sastanku **25. studenoga potvrdi Sporazum o povlačenju**. Istovremeno je Europsko vijeće odobrilo i **Političku deklaraciju** kojom se uspostavlja okvir za buduće odnose između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine. S obzirom na izazove oko glasovanja o Sporazumu u parlamentu Ujedinjene Kraljevine, posebno u dijelu koji se odnosi na zaštitni

mehanizam, Europsko vijeće je na sastanku u prosincu potvrdilo odlučnost da će EU ubrzano raditi na sporazumu o budućim odnosima kako ne bi bilo potrebno aktivirati zaštitni mehanizam.

Održana su i tri **sastanka na vrhu država europodručja (Euro Summita) u proširenom formatu** na marginama redovnih sastanaka Europskog vijeća u lipnju, listopadu i prosincu. Glavne teme su bile aktivnosti s ciljem dovršetka bankovne unije te dogovor o glavnim strateškim odrednicama za produblјivanje Ekonomske i monetarne unije (EMU), a kako bi EU i europodručje moglo biti spremno za potencijalne krize.

Predsjednik Vlade Plenković ponovio je **predanost Hrvatske ulasku u europodručje** te istaknuo postignute rezultate fiskalne konsolidacije i provođenja strukturnih reformi. Imajući u vidu postignutu makroekonomsku stabilnost, ispunjenje svih kriterija nominalne konvergencije te objavljenu Strategiju uvođenja eura kao nacionalne valute, istaknuo je da će Hrvatska slijediti bugarski model prijave u Europski tečajni mehanizam (ERM II).

Prvi sastanak Europskog vijeća u 2018. bio je **neformalan, održan 23. veljače** u kontekstu **Programa čelnika**, a glavne su teme bile novi sastav Europskog parlamenta (EP) nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije s ostalim institucionalnim pitanjima te novi višegodišnji financijski okvir (VFO). Važno je naglasiti da će Hrvatska od sljedećih izbora za EP, koji će se održati u svibnju 2019., imati jednog zastupnika više u Europskom parlamentu.

Na sastanku je raspravljen model transnacionalnih lista i model izbora vodećeg kandidata, tzv. **Spitzenkandidat**. Uz naglašavanje važnosti zadržavanja autonomije Europskog vijeća u odlučivanju, čelnici su većinom podržali koncept vodećeg kandidata dok ideja transnacionalnih lista nije dobila široku potporu.

Potreba jasnijeg argumentiranja koristi europskog projekta, približavanja europskih vrijednosti i temeljnih ideja osnivanja Europske unije našim građanima te rasprava o budućnosti Europske unije, rezultirala je novom inicijativom **konzultacija s građanima**, uz postojeći koncept dijaloga s građanima koje organizira Europska komisija (EK).

Početak rasprave o **VFO-u za razdoblje 2021.–2027.** rezultirao je širokom potporom država članica postizanju održivog i modernog proračuna koji bi realizirao sve ciljeve Europske unije, nastavio financiranje tradicionalnih politika, ali i adekvatno odgovorio na nove izazove, osobito na području migracija, sigurnosti te povezivosti i demografske revitalizacije.

Na redovnom Europskom vijeću održanom **22. i 23. ožujka** raspravljalo se o radnim mjestima, rastu i konkurentnosti te o sastanku na vrhu EU–zapadni Balkan, napadima u Salisburyju, Pariškom klimatskom sporazumu i Digitalnoj Europi.

Čelnici su razmotrili napredak u provedbi glavnih političkih prioriteta Europske komisije u kontekstu obilježavanja 25 godina uspostave **Jedinstvenog tržišta**, koje se smatra jednim od najvećih postignuća Europske unije. Svrha Strategije jedinstvenog tržišta i Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta, kao i napretka u izgradnji Unije tržišta kapitala i Energetske unije je ukloniti preostale prepreke, u realnom i digitalnom trgovanju i prometu. Slijedom Zaključaka ovog Europskog vijeća, 22. studenoga objavljena je Komunikacija Europske komisije, „*Jedinstveno tržište: najbolji adut Europe u svijetu koji se mijenja*“ koja sadrži pregled stanja postojećih barijera i prilika za puno djelovanje jedinstvenog tržišta te identificira daljnje mjere i aktivnosti za doseganje njegova punog potencijala.

Svrha provedbe **Europskog stupa socijalnih prava** je uspostava pravičnog tržišta rada i postizanje konvergencije te poboljšanje stupnja socijalne uključenosti i zaštite. U tom kontekstu Europsko vijeće će nastaviti raditi na Paketu za socijalnu pravednost objavljenom početkom 2018.

U okviru razgovora o **Europskom semestru**, Europsko vijeće je odobrilo prioritete Godišnjeg pregleda rasta i Preporuke o gospodarskoj politici europodručja. Vidljiv je nastavak rasta i oporavka europskog gospodarstva u 2018. te slijedom toga i poboljšanje na tržištu rada i rezultata socijalnih politika. Rast se poglavito temelji na potrošnji i investicijama, stopa nezaposlenosti najniža od 2008., a na tržištu rada Europske unije je stvoreno je gotovo 8 milijuna radnih mjesta u tom razdoblju. Oporavak gospodarstva odvija se u situaciji zdravog financijskog i bankarskog sektora.

Neformalni sastanak šefova država i vlada održan je u Sofiji 17. svibnja, a okupio je i čelnike zemalja jugoistočne Europe. Time je potvrđena važnost njihove europske perspektive,

kao i važnost ubrzanja transformativnih procesa, zbog čega proširenje treba ostati jedna od ključnih europskih politika. Na inicijativu predsjednika Vlade Plenkovića u zaključcima je najavljen sljedeći sastanak EU–zapadni Balkan tijekom Hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije u prvoj polovici 2020.

Na Europskom vijeću koji je održan **28. i 29. lipnja** raspravljalo se o sigurnosti i obrani, radnim mjestima, rastu i konkurentnosti, inovacijama i digitalnom tržištu, višegodišnjem financijskom okviru, vanjskim odnosima i migracijama.

Čelnici su pozdravili napredak na području vojne pokretljivosti kao i nastavak na rada sukladno usvojenom Akcijskom planu te produbljivanja suradnje unutar okvira **Stalne strukturirane suradnje na području sigurnosne i obrambene politike** (PESCO). U raspravi je sudjelovao i glavni tajnik NATO-a Jens Stoltenberg koji se založio za daljnje jačanje odnosa EU i SAD-a te je pozdravio uspostavu PESCO-a, naglasivši važnost izbjegavanja dupliciranja i komplementarnosti djelovanja.

Države članice pozdravile su postizanje sporazuma o imenu između **Makedonije i Grčke** i pozvale na nastavak suradnje, osobito u kontekstu perspektive članstva Makedonije u NATO-u i otvaranja pregovora o članstvu u EU-u.

U okviru dnevnog reda, uz radna mjesta, rast i konkurentnost, raspravljena je i **trgovinska politika** pri čemu se istaknula privrženost Europske unije modernizaciji sustava i unaprjeđenju rada WTO-a, čiju vrijednost potvrđuju novopotpisani ugovori o slobodnoj trgovini između Europske unije, Japana i Singapura te pregovori s Meksikom, Čileom, Mercosurom, Australijom i Novim Zelandom.

Odgovarajući na to da su **SAD uvele carine** na uvoz čelika i aluminijskih proizvoda, EU je u lipnju proporcionalno odgovorila i uvela carine od 25% i 10% na uvoz niza američkih proizvoda, te je 1. lipnja 2018. pokrenula spor pred WTO.

I tijekom lipanjskog Europskog vijeća tema **migracija** bila je na dnevnom redu te je ponovljena potreba za sveobuhvatnim pristupom koji uključuje kombinaciju kontrole vanjskih granica te jačanja unutarnje i vanjske dimenzije odgovora na pitanje migracija. Naglašena je

potreba prekidanja poslovnog modela krijumčara, a raspravljalo se i o prijedlozima za uspostavu regionalnih platformi za iskrcavanje u suradnji s UNHCR-om i IOM-om.

Prepoznata je ključna uloga Turske za kontroliranje migracija na istoku i suradnja sa zemljama supsaharske Afrike na jugu. Tema migracija uključena je i u rasprave o VFO-u jer su države članice svjesne da će ta tema zahtijevati dodatna sredstva. Hrvatska se založila za suradnju sa zemljama jugoistočne Europe u pitanju zaštite granica, naglasivši svoje dosadašnje aktivnosti.

Tema migracija i Brexita dominirale su i na sastancima tijekom **austrijskog predsjedanja** Vijećem Europske unije u drugoj polovici 2018. Izostatak bitnih pomaka u pitanju uređenog izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije obilježio je neformalni sastanak u **Salzburgu održan 20. i 21. rujna**.

Europsko vijeće održano **17. i 18. listopada** bavilo se pitanjima migracija i unutarnje sigurnosti, koja su u velikoj mjeri povezana i preklapaju se u određenim dimenzijama. Rasprava je obuhvatila tri dimenzije migracija: zaštitu vanjskih granica te unutarnju i vanjsku dimenziju migracijske politike.

Unutarnja sigurnost jedna je od ključnih tema o kojoj građani Europske unije pokazuju svoju zabrinutost. Najveći napredak ostvaren je u jačanju zaštite vanjskih granica. Kada je riječ o unutarnjem aspektu migracija, ključno je postizanje dogovora o reformi Zajedničke europske politike azila koja podrazumijeva usvajanje paketa od sedam zakonodavnih akata. Najveći izazov predstavljaju neusuglašena Dublinska uredba i Uredba o postupku azila.

Predsjednik Vlade Plenković u ovoj je raspravi naglasio da Hrvatska uspješno štiti svoju granicu od nezakonitih migracija te da su kapaciteti granične policije pojačani na ukupno 6.500 graničnih policajaca. Ponovio je da cilj Vlade ostaje pristupanje Hrvatske **Schengenskom prostoru** za što je ispunjavanje preporuka Europske komisije u završnoj fazi.

U dijelu rasprave o vanjskim odnosima predsjednik Vlade Plenković otvorio je temu rezultata općih izbora u **Bosni i Hercegovini** održanih 7. listopada 2018. Hrvatska daje kontinuiranu podršku BiH na njenom europskom putu, ali je kao potpisnica Daytonsko-pariškog mirovnog

sporazuma snažno zainteresirana za njegovu provedbu na način da se ne narušava ustavna jednakopravnost triju konstitutivnih naroda.

Predsjednik Vlade Plenković apelirao je na članice Europske unije da pomognu institucijama i političkim strankama u BiH u procesima promjene izbornog zakonodavstva kako bi se izbjegao model preglasavanja političke volje Hrvata, kao jednog od tri konstitutivna naroda.

Europsko vijeće je zadužilo Vijeće za vanjske poslove (FAC) da na svom sastanku 19. studenoga temeljito raspravi stanje u BiH. Problem ravnopravnog položaja Hrvata u BiH kao konstitutivnog naroda i pitanje legitimne zastupljenosti Hrvata u Predsjedništvu BiH, predsjednik Vlade Plenković ponovno je otvorio i na Europskom vijeću u prosincu.

Na zadnjem sastanku Europskog vijeća u 2018. održanom **13. i 14. prosinca** prvi put je održan sadržajni razgovor o tzv. „**pregovaračkoj kutiji**“ VFO-a radi upoznavanje različitih stavova država članica te je zaključeno da ona predstavlja dobru osnovu za daljnje pregovore i potvrđeno da je cilj zaključivanje pregovora u jesen 2019. Za Hrvatsku je osobito važna razina predfinanciranja i sufinanciranja te odgovarajuće razdoblje za apsorpciju sredstava iz europskih fondova u idućem VFO-u.

Nastavljen je razgovor o pitanju sveobuhvatnog pristupa problemu **migracija** na osnovu uspješno dogovorene agende i Zaključaka Europskog vijeća u lipnju i listopadu, međutim dogovora oko reforme Zajedničke europske politike azila i dalje nema.

Blokada ukrajinskih brodova i uhićenje ukrajinskih mornara u Kerčkom tjesnacu u Azovskom moru, bila je jedna od točaka pod vanjskim odnosima, pri čemu su države članice izrazile duboku zabrinutost ruskom agresijom i produljile gospodarske sankcije Rusiji do kraja srpnja 2019.

Za kraj godine, države članice su predstavile svoje aktivnosti slijedom **inicijative konzultacija s građanima**. Rezultati inicijative, odnosno prikupljena mišljenja predstaviti će se na neformalnom sastanku šefova država i vlada u svibnju 2019. u Sibiuu. Raspravljalo se i o temi dezinformiranja, kao i o borbi protiv rasizma i ksenofobije.

Na marginama prosinačkog sastanka održan je **prvi sastanak Trija** koji će predsjedati Vijećem EU-a u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 30. lipnja 2020. (Rumunjska, Finska i

Hrvatska) na razini članova Europskog vijeća. Dogovoren je nastavak suradnje i redovni sastanci u ovom formatu te je pozdravljen osamnaestomjesečni program Vijeća koji su pripremila tri predsjedništva, a usvojen na Vijeću za opće poslove (GAC) 11. prosinca 2018.

2. Europsko vijeće održano 22. i 23. ožujka 2018.

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne Novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastanku Europskog vijeća (EV)** koji se održao u Bruxellesu 22. ožujka 2018. Europsko vijeće se sastalo i u formatu EU–27 kao Europsko vijeće Čl. 50. Ugovora u Bruxellesu 23. ožujka. Informacija s tog sastanka sastavni je dio izvješća.

Dio ovog izvješća je i informacija o neformalnom sastanku 27 šefova država i vlada država članica Europske unije održanog 23. veljače 2018.

A. EUROPSKO VIJEĆE

Teme na dnevnom redu:

1. **Radna mjesta, rast i konkurentnost** – Jedinstveno tržište, Jedinstveno digitalno tržište, Unija tržišta kapitala, Energetska unija, Europski semestar, socijalna pitanja (Europski stup socijalnih prava i prijedlog uspostave Europskog tijela za rad), trgovina.
2. **Ostalo** – sastanak na vrhu EU–zapadni Balkan, Turska, napad u Salisburiju, Pariški sporazum, Digitalna Europa.

Sastanak je započeo tradicionalnim obraćanjem **predsjednika Europskog parlamenta (EP) Antonia Tajanija**. Predsjednik Tajani govorio je o problemu migracija te se založio za iznalaženje rješenja na europskoj razini. Pozvao je na djelovanje na polju reforme sustava azila, ali i na pružanje pomoći Africi te jaču kontrolu vanjskih granica Europske unije i borbu protiv trgovine ljudima. Osvrnuo se na djelovanje i bolje povezivanje unutarnjeg tržišta kako bi se generiralo zapošljavanje i prosperitet, posebno ističući važnost jedinstvenog digitalnog tržišta i stavljajući naglasak na zaštitu osobnih podataka. Podsjetio je na rezoluciju Europskog parlamenta kojom se pozvalo na uvođenje minimalnog korporativnog poreza i oporezivanje poduzeća tamo gdje stvaraju vrijednost, a u tom smislu je relevantni prijedlog Europske komisije (EK) nazvao dobrim smjerom. Podsjetio je na svoj nedavni posjet Srbiji i Crnoj Gori te podržao europsku budućnost svih država jugoistočne Europe. U vezi s trgovinom, ukazao je na važnost zajedničkog rada SAD-a i Europske unije, osobito u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Na kraju je pohvalio pregovarača Europske unije Michela Barniera za

napredak u pregovorima o povlačenju Ujedinjene Kraljevine (UK) iz Europske unije, naglašavajući važnost dogovora o pravima građana.

U ime bugarskog predsjedništva Vijećem govorio je **Bojko Borisov** te dao pregled napretka u provedbi Zaključaka posljednjeg Europskog vijeća. U vezi s migracijama istaknuo je da bugarsko predsjedništvo radi na reformi Dublinske uredbe naslanjajući se na rezultate prethodnika, a da se prijedlog zasniva na mjerama koje se moraju provesti na razini Europske unije i država članica. U normalnoj situaciji usmjerenost mora biti na prevenciji, dok se u izazovnim situacijama predlaže set mjera za pomoć pogođenim državama članicama. U slučaju ozbiljnih rizika, podrazumijevalo bi se uključivanje Europskog vijeća. Međutim, o uvjetima i okidačima za pristupanje pojedinim mjerama potrebno je dodatno raspravljati. Ovom temom Europsko vijeće će se baviti na svom sastanku u lipnju 2018.

U kontekstu obilježavanja **25. obljetnice uspostave Jedinственog tržišta** predsjedništvo stavlja naglasak na zakonodavne pakete za robe i usluge, kao i na nastavak rada na razvoju Digitalne Europe. Izvijestio je o trijalogu o zakonodavnom paketu za čistu energiju, kao i o ambicioznim planovima za zaključivanje, do kraja godine, svih dosjea koji se odnose na izgradnju Energetske unije. Osvrnuo se na obranu i odobrenu listu projekata u okviru Stalne strukturirane suradnje na području sigurnosne i obrambene politike (PESCO) te najavio sastanak na vrhu u Sofiji s državama jugoistočne Europe. Nekoliko država članica se osvrnulo na njegovo izlaganje o migracijama ističući važnost zaštite vanjskih granica, ali i solidarnosti na razini Europske unije.

U svom govoru **predsjednik Europske središnje banke (ECB) Mario Draghi** istaknuo je snažni rast Europske unije temeljen na potrošnji i privatnim investicijama kao najvažnijem čimbeniku tog trenda. Rekao je da je i izvoz snažan, stopa nezaposlenosti najniža od 2008., a na tržištu rada Europske unije je stvoreno 7,8 milijuna radnih mjesta u tom razdoblju. Oporavak gospodarstva odvija se u kontekstu zdravog financijskog i bankarskog sektora. U ovakvoj pozitivnoj slici ima i rizika koji uglavnom potječu izvan europodručja. Jedan od njih je trgovinski protekcionizam. U zadnje vrijeme svjedočimo smanjenju povjerenja u multilateralizam na polju trgovine, što je zabrinjavajući trend. Trgovinski sporovi imaju ozbiljan i značajan učinak na poslovno povjerenje. Dodatni rizik izvana je financijska deregulacija te intervencija države u fiskalnu politiku.

Program čelnika – oporezivanje digitalne ekonomije

U okviru **Programa čelnika** (eng. *Leaders' Agenda*), bilo je riječi o prijedlogu mjera za oporezivanje digitalne ekonomije, koja se vodila na temelju raspravnog dokumenta, tj. note (eng. *Leader's note*) predsjednika Europskog vijeća Donalda Tuska. To je odgovor na Zaključke Europskog vijeća iz listopada 2017. u kojima je istaknuta potreba stvaranja učinkovitog i pravednog sustava oporezivanja primjerenog digitalnom dobu. EK je 21. ožujka 2018. odgovorila na te zahtjeve te predstavila svoj dugoročni i kratkoročni prijedlog. Dugoročni prijedlog uključuje inicijativu za poboljšanje pravila o porezu na dobit na način da se dobit registrira i oporezuje ondje gdje poduzeća imaju interakciju s korisnicima, a kratkoročni se odnosi na privremeni porez na određene prihode od digitalnih aktivnosti, odnosno privremeno oporezivanje koje bi obuhvatilo glavne digitalne aktivnosti koje se trenutačno u EU-u ne oporezuju. Postojala je široka potpora pristupu Europske komisije, iako će se o prijedlozima dodatno raspraviti. Kod dugoročnog pristupa bila je naglašena potreba za povezivanjem rješenja na razini Europske unije s onim globalnim, na razini Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Zaključeno je da će se Europsko vijeće ovim pitanjima ponovno baviti u lipnju, a do tada će Vijeće za ekonomska i financijska pitanja (ECOFIN) i njegova odgovarajuća pripremna tijela nastaviti raditi na tome. Kod pojedinih država članica prisutan je svojevrstni oprez jer bi neke mjere mogle biti protumačene kao protekcionističke i usmjerene protiv trećih.

Predsjednik Vlade Plenković podržao je dugoročni pristup i definiranje novih pravila za oporezivanje digitalne ekonomije na razini Europske unije te usklađivanje tih pravila s OECD-om na globalnoj razini. Jednako tako podržava i kratkoročni pristup Europske komisije, koji vidi kao dobar okvir, a koji zahtijeva dodatne analize i stručnu raspravu pri čemu je potrebno uzeti u obzir veličinu države članice te stupanj ukupne digitalne ekonomske aktivnosti u državama članicama.

Radna mjesta, rast i konkurentnost

U okviru točke dnevnog reda o radnim mjestima, rastu i konkurentnosti razmotrio se napredak u provedbi **Strategije jedinstvenog tržišta** i **Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta** te napredak u izgradnji **Unije tržišta kapitala** i u izgradnji **Energetske unije**. Rad na ostvarenju ciljeva tih strategija glavni su politički prioriteti Europske komisije. Svrha mjera iz Strategije jedinstvenog tržišta je otkloniti preostale prepreke na tržištu roba i usluga te iskoristiti sve

njegove potencijale. Sastavni dio jedinstvenog tržišta je i Jedinstveno digitalno tržište, čiji je glavni cilj otklanjanje regulatornih prepreka i uspostava integriranog digitalnog tržišta koje pridonosi rastu gospodarstva i otvaranju radnih mjesta. Podržana je njihova provedba, ali i razmatranje novih mogućnosti i pravaca djelovanja. Posebno je bilo riječi o Digitalnoj Europi i potrebi punog osiguranja privatnosti građana i osobnih podataka. O svim mjerama Jedinstvenog digitalnog tržišta, uključujući i one koje se odnose na promociju istraživanja i inovacija te razvoj digitalnih vještina, bit će riječi na neformalnom sastanku Europskog vijeća u svibnju 2018. u Sofiji.

U dijelu o socijalnim pitanjima, spomenuta je provedba načela **Europskog stupa socijalnih prava**, a neke su države članice spomenule i mogućnost njegove veze s Europskim semestrom. Cilj provedbe Stupa je uspostava pravičnog tržišta rada i postizanje konvergencije, ostvarenje pravičnih uvjeta rada te socijalne zaštite i uključenosti, a provedba će se pratiti na razini Europske unije i nacionalnoj razini, ovisno o nadležnostima. Europsko vijeće se osvrnulo na nedavno objavljeni **Paket za socijalnu pravednost** koji sadrži i prijedlog uspostave Europskog tijela za rad (*European Labour Authority – ELA*), o čemu će se rasprava nastaviti.

Podržane su i sve mjere usmjerene na izgradnju **Unije tržišta kapitala** kao i ciljevi Strategije za **Energetsku uniju**, koji trebaju osigurati energetska sigurnost te solidarnost i veće povjerenje. Važno je razvijati potpuno integrirano europsko energetska tržište, ojačati energetska učinkovitost, osigurati dekarbonizaciju gospodarstva te potaknuti istraživanje, inovacije i konkurentnost. Posebno je bilo riječi o Strategiji Europske unije za smanjenje emisija stakleničkih plinova, slijedom Pariškog sporazuma koji na to poziva ugovorne stranke .

U pogledu uspostave Jedinstvenog tržišta i Jedinstvenog digitalnog tržišta, **predsjednik Vlade Plenković** pozdravio je dodatno intenziviranje rada na njihovom pravovremenom dovršetku, kao i potrebu promišljanja njihovog daljnjeg razvoja založivši se za uravnotežena rješenja. Kada je riječ o socijalnim pitanjima, podržao je nove inicijative Europske komisije objavljene u okviru Paketa socijalne pravednosti. Da bi se osigurala pravična i učinkovita provedba europskih pravila o mobilnosti radne snage, Hrvatska drži da su potrebni dodatni naponi i da prijedlog o osnivanju Europskog tijela za rad treba razmotriti tako da se vodi računa o potrebi izbjegavanja preklapanja s postojećim mehanizmima. Predsjednik Vlade pozvao je na to da se o cijelom paketu provede kvalitetna rasprava u Vijeću.

U raspravi je sudjelovao **predsjednik euroskupine Mario Centeno** koji je govorio o razvoju bankarske unije ističući potrebu napretka na polju smanjenja rizika. U tijeku je rad na nizu pokazatelja i kriterija kojima bi se mjerila razina smanjenja rizika u bankovnom sustavu, uz istovremeni rad na podjeli rizika.

U okviru **Europskog semestra**, Europsko vijeće je odobrilo prioritete Godišnjeg pregleda rasta i Preporuke o ekonomskoj politici europodručja. Oni pokazuju da europsko gospodarstvo raste te da je poboljšano stanje na tržištu rada i socijalne prilike, ali jednako tako da oporavak nije jednak u cijeloj Europskoj uniji pa treba nastaviti s reformama usmjerenih k postizanju rasta i konvergencije.

Rasprava o **trgovini** najviše se vodila o odluci Sjedinjenih američkih država (SAD) o nametanju uvoznih carina za uvoz čelika i aluminijsa. Ocijenjeno je da nacionalna sigurnost ne može biti opravdanje za ograničenja te istaknuto da je EU spremna surađivati sa SAD-om u različitim forumima o pitanjima prekomjernih kapaciteta. Rasprava je pokazala želju da EU ostane čvrsta i jedinstvena u svom djelovanju. Zaključeno je da privremeno izuzeće koje je SAD odobrio EU-u nije zadovoljavajuće te je Europsko vijeće pozvalo na odluku o trajnom izuzeću. EK će nastaviti rad na pripremi mogućih protumjera kako bi Europska unije bila spremna djelovati bude li potrebno. Pružena je podrška Europskoj komisiji u zaštiti interesa Europske unije, u skladu s pravilima WTO-a te je zadržano pravo odgovarajućeg i proporcionalnog odgovora. Potvrđena je privrženost Europske unije transatlantskim odnosima te spremnost na dijalog sa SAD-om o pitanju trgovine i ostalim pitanjima od zajedničkog interesa. Rasprava je dotaknula i druge aspekte ovog pitanja, prvenstveno prekapacitiranost na području čelika gdje ključnu ulogu ima Kina, kao i opasnost da taj problem bude preusmjeren prema EU-u. U zaključcima, Europsko vijeće bilježi privrženost Europske unije multilateralnom trgovinskom sustavu, sa središnjom ulogom WTO-a, utemeljenom na pravilima i slobodnoj trgovini.

Predsjednik Vlade Plenković naglasio je važnost slobodne i otvorene trgovine te ulaganja koji se odvijaju u skladu s multilateralnim trgovinskim sustavom. EU mora imati vodeću ulogu u stvaranju otvorene međunarodne trgovine, što je ključno za osiguranje gospodarskog rasta. Hrvatska se zalaže za dovršetak pregovora o trgovinskim sporazumima Europske unije s Mercosurom i Meksikom te potrebnih procedura za zaključivanje sporazuma s Japanom i Singapurom.

Ostalo

Nakon što je **premijerka Ujedinjene Kraljevine Theresa May** izvijestila o događanjima i nakon trosatne rasprave, Europsko vijeće je snažno osudilo napad u Salisburyju i izrazio solidarnost s Ujedinjenom Kraljevinom. Uporaba kemijskog oružja je neprihvatljiva i izražena je daljnja spremnost na koordinaciju o mogućim posljedicama. Najavljeno je i jačanje otpornosti Europske unije spram kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih rizika, kao i izgradnja kapaciteta za odgovor na različite vrste prijetnji. EK i visoka **predstavnica Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku Federica Mogherini** pozvani su da o napretku izvijeste Europsko vijeće u lipnju. Rasprava o napadu u Salisburyju završila je dogovorom da se europski veleposlanik u Moskvi pozove na konzultacije na mjesec dana. Države članice su najavile da će poduzeti nacionalne mjere. Hrvatska je osudila napad u Salisburyju i izrazila svoju solidarnost s Ujedinjenom Kraljevinom.

Europsko vijeće je usvojilo zaključke koji pozdravljaju održavanje sastanka na vrhu EU–zapadni Balkan, 17. svibnja, u Sofiji. Sastanak na vrhu treba potvrditi europsku perspektivu država jugoistočne Europe i pokrenuti konkretne, vidljive inicijative za poboljšanje povezanosti između tih zemalja i Europske unije, te pridonijeti pojačanom angažmanu oko zajedničkih izazova, kao što su sigurnost i migracije. Dogovoreno je da će pitanja proširenja biti raspravljena na Vijeću u lipnju.

Predsjednik Vlade Plenković podržava pristup i prepoznaje važnost europske perspektive za svih šest država jugoistočne Europe, kao i važnost ubrzavanja transformativnih procesa, zbog čega proširenje treba ostati jedna od ključnih europskih politika. Nadalje, zalaže se za to da radi veće vjerodostojnosti i vidljivosti europskog angažmana prema država jugoistočne Europe, Vijeće uspostavi redovitu praksu neformalnih sastanaka na vrhu EU–zapadni Balkan, pri čemu je Hrvatska spremna organizirati takav sastanak tijekom svojeg predsjedanja Vijećem EU-a u prvoj polovici 2020.

Rasprava o **Turskoj** vođena je u kontekstu predstojećeg sastanka čelnika EU–Turska u Varni, 26. ožujka, kao i nedavnih napetosti u istočnom Sredozemlju i Egejskom moru te vojnih operacija u Afrinu (Sirija). Europsko vijeće je usvojilo zaključke u kojima su šefovi država i vlada izrazili punu solidarnost s Ciprom i Grčkom osuđujući i tražeći od Turske da prestane s nezakonitim aktivnostima. Posebno se ukazalo na obvezu poštovanja međunarodnog prava i dobrosusjedskih odnosa, kao i potrebu normalizacije odnosa sa svim državama članicama,

uključujući s Ciprom. Također, izražena je zabrinutost zbog dugotrajnog pritvora državljana Europske unije u Turskoj i istaknuta je potreba rješavanja tih pitanja u pozitivnom dijalogu s državama članicama. Posebno je istaknuta situacija dvojice pritvorenih grčkih vojnika.

Postoji potreba nastavka suradnje i dijaloga s Turskom, pri čemu sastanak čelnika EU–Turska u Varni predstavlja prigodu za razgovor o zajedničkim interesima, regionalnim i međunarodnim odnosima, ali i situaciju u Turskoj iz kuta vladavine prava i temeljnih sloboda.

B. EUROPSKO VIJEĆE ČL. 50. (EU–27)

Na sastanku Europskog vijeća u formatu članka 50. UEU-a (EU–27), glavni pregovarač Europske unije Michel Barnier, dao je **pregled stanja pregovora o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije**. Ostvaren je veliki napredak i dobri rezultati, iako ima još niz otvorenih pitanja koji će se rješavati u nastavku procesa. Napredak se prvenstveno odnosi na prava građana i financijsko uređenje, dok pitanje Irske/Sjeverne Irske nije sasvim riješeno. Ipak, pozitivno je što je usvojeno načelo da se taj dogovor mora uključiti u Sporazum o povlačenju. U raspravi su članovi Europskog vijeća pozdravili napredak ostvaren u pregovorima, osobito u dijelovima Sporazuma koji se odnose na prava građana, financijsko uređenje te prijelazno razdoblje, gdje je Ujedinjena Kraljevina pristala da prijelomni datum bude kraj prijelaznog razdoblja. Plan je da se dovrši tekst Sporazuma o povlačenju do listopada, a države članice ga neće trebati ratificirati, već ga kvalificiranom većinom usvaja Vijeće, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

O budućim odnosima, rasprava je pokazala da na razini EU–27 postoji jedinstvo o što bližem partnerstvu s Ujedinjenom Kraljevinom, koje će pokrivati trgovinske i gospodarske odnose, ali i druga područja od zajedničkog interesa, poput borbe protiv terorizma i međunarodnog kriminaliteta te područje sigurnosti, obrane i vanjske politike. Budući da i dalje postoji puno nepoznanica u vezi s mogućim stajalištima Ujedinjene Kraljevine o budućim odnosima, **Smjernice Europskog vijeća** spominju neka područja za koja EU–27 smatra da mora biti osigurana suradnja s Ujedinjenom Kraljevinom u budućnosti. Istaknuto je da, kakva god bila buduća suradnja, mora biti zajamčeno poštovanje načela jednakih mogućnosti kako Ujedinjena Kraljevina, kao nečlanica Europske unije, ne bi imala ista prava i koristi kao neka članica Europske unije. Ključno je da integritet jedinstvenoga tržišta Europske unije ne bude ugrožen.

Budući da je Ujedinjena Kraljevina sama postavila svoje "crvene linije" za buduće odnose (napuštanje jedinstvenoga tržišta i carinske unije Europske unije), koje ograničavaju mogućnosti za dublje i šire partnerstvo Europske unije s Ujedinjenom Kraljevinom, šefovi država i vlada u Smjernicama su naglasili da će se one revidirati u slučaju da Ujedinjena Kraljevina promijeni svoja stajališta. Glavni pregovarač Barnier će na temelju ovih Smjernica započeti preliminarne razgovore s Ujedinjenom Kraljevinom o budućim odnosima.

Predsjednik Vlade pozdravio je napredak u pregovorima i do sada dogovorena rješenja iz Sporazuma o povlačenju. To se posebno odnosi na područje prava građana gdje je dogovoreno da prijelomni datum bude kraj prijelaznog razdoblja. U tom kontekstu, za Hrvatsku je važno da je Ujedinjena Kraljevina odlučila ukinuti mjere ograničenja za kretanje radnika iz Hrvatske od 1. srpnja 2018., što je preneseno u pismu premijerke May predsjedniku Vlade Plenkoviću, u odgovoru na njegovo pismo od 22. siječnja 2018. To je rezultat intenzivnih aktivnosti Hrvatske na bilateralnoj i europskoj razini. Hrvatska se nada pozitivnim pomacima u pregovorima o Irskoj/Sjevernoj Irskoj. U vezi s budućim odnosima, Hrvatska drži da je, uz budući trgovinski sporazum, važno nastaviti suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom na polju vanjske politike, sigurnosti i obrane, što je interes obje strane. Pritom je važno poštovati autonomiju procesa odlučivanja na razini Europske unije i pronaći najbolji mogući model suradnje.

C. NEFORMALNO EUROPSKO VIJEĆE

Sastanak je održan u kontekstu Programa čelnika, a teme su bile: (i) **novi sastav Europskog parlamenta** nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije i ostala institucionalna pitanja te (ii) **višegodišnji financijski okvir** (VFO) Europske unije za razdoblje nakon 2020.

i) **Budući sastav Europskog parlamenta i ostala institucionalna pitanja**

Europsko vijeće bi, na osnovu prijedloga Europskog parlamenta, najkasnije do lipnja 2018. trebalo donijeti jednoglasnu odluku o **sastavu Europskog parlamenta u sazivu 2019.–2024.** Kako nakon izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije ostaju upražnjena 73 zastupnička mjesta, EP je predložio preraspodjelu 27 zastupničkih mjesta, dok bi ostala mjesta bila slobodna za buduća proširenja Unije. Ovaj prijedlog doveo je do smanjenja broja zastupnika sa 751 na 705, a **Hrvatska dobiva jednog dodatnog zastupnika.** Europsko vijeće je iskazalo

široku podršku prijedlogu Europskog parlamenta. Što se tiče **transnacionalnih lista**, bilo je različitih pogleda te je dogovoreno da se razgovori nastave nakon izbora za EP 2019.

Oko primjene modela izbora vodećih kandidata (tzv. *Spitzenkandidaten*), intervenirali su gotovo svi čelnici navodeći potrebu da se poštuje Ugovor i istaknuli važnost autonomije Europskog vijeća u odlučivanju, što znači da nema automatizma u izboru kandidata/predsjednika Europske komisije, ali je prijedlog dobio širu potporu. Bilo je riječi i o drugim institucionalnim pitanjima poput ukupnog broja članova Europske komisije, odnosno broja povjerenika te mogućnosti spajanja položaja predsjednika Europske komisije i predsjednika Europskog vijeća. Ove ideje nisu naišle na podršku šefova država i vlada.

Mnogi su se osvrnuli na francusku **inicijativu savjetovanja s građanima** (eng. *citizens consultations*), stavljajući je u kontekst inicijative Europske komisije o dijalogu s građanima (eng. *citizens dialogue*) i naglašavajući važnost interakcije s građanima u kontekstu rasprave o budućnosti Europe. Velika većina država članica pozitivno se izjasnila o francuskoj inicijativi, ističući istovremeno važnost fleksibilnosti i pronalaska najboljeg modela za dijalog s građanima.

Predsjednik Vlade pozdravio je prijedlog novog saziva Europskog parlamenta i dodjelu jednog dodatnog zastupnika Hrvatskoj. U toj raspravi nije podržao uspostavu transnacionalnih lista, uz poruku da ta ideja zahtijeva detaljniju analizu i daljnju raspravu, te da je prekratak rok za zakonodavne izmjene na nacionalnoj razini. Podržao je nastavak primjene modela izbora *Spitzenkandidata*, ističući da se time povećava transparentnost i učinkovitost izbornog procesa. U vezi s francuskom inicijativom o savjetovanju s građanima **predsjednik Vlade Plenković** u svom je pismu obavijestio francuskog predsjednika Emmanuela Macrona o podršci Hrvatske i njenom sudjelovanju u inicijativi dijaloga s građanima o čemu je bilo riječi i tijekom posjeta Zagrebu francuske ministrice za europske poslove, Nathalie Loiseau.

ii) Višegodišnji financijski okvir

O VFO-u održana je otvorena rasprava radi razmjene mišljenja uoči predavljanja prijedloga Europske komisije početkom svibnja ove godine. Unatoč uobičajenim razlikama u stavovima između neto uplatiteljica i neto primateljica, svi članovi Europskog vijeća izrazili su spremnost da rade na **održivom i modernom proračunu** koji bi odgovorio na sve izazove koji su pred Europskom unijom. Prvenstveno je naglašena potreba za proračunom koji će odgovarati političkim prioritetima i ambicijama Europske unije, uz važnost primjene načela

europske dodane vrijednosti. Oko vremenskog okvira, svi su podržali plan da ga se dovrši do sljedećih izbora za EP, premda svijesni da se radi o izrazito izazovnom procesu i ambicioznom cilju, posebno imajući u vidu iskustva dosadašnjih pregovora. Prevladala je sklonost zadržavanju **sedmogodišnjeg ciklusa VFO-a**.

U situaciji povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije bit će potrebno pronaći rješenje za financijski manjak i dogovoriti prioritete financiranja imajući u vidu važnost tradicionalnih politika, ali i novih izazova. Rasprava je pokazala da su neke države članice protiv popunjavanja financijskog manjka, dok su neke fleksibilne i spremne na veće uplate u proračun.

Mnogi smatraju da priznavanje **postojanja novih prioriteta** i potrebe njihova financiranja ne znači ujedno da bi trebalo odbaciti tradicionalne politike, iako se većina slaže da se one moraju modernizirati i njihovo korištenje prilagoditi novim prioritetima. Kod tradicionalnih politika spomenulo se i pitanje udjela nacionalnog sufinanciranja, a dosta je različitih mišljenja bilo o pitanju uvjetovanosti. Raspravljeno je i pitanje vlastitih sredstava, uz reference na Montijevo izvješće te ideja korištenja novih izvora oporezivanja. Razvidno je da će sva ova pitanja biti izazovna u nastavku procesa.

Predsjednik Vlade Plenković naglasio je da je za Hrvatsku važno da sljedeći VFO na odgovarajući i uravnoteženi način odgovori na sve prioritete i ciljeve Europske unije te očuva adekvatnu razinu financiranja tradicionalnih europskih politika – kohezijske i poljoprivredne politike, a time i učinak proračuna na konvergenciju i ostvarivanje ujednačenog gospodarskog rasta na području cijele Europske unije. Istovremeno, novi VFO bi trebao moći odgovoriti na nove izazove na području upravljanja migracijama i zaštiti vanjskih granica, jačanju zajedničke sigurnosti i obrane, poticati bolju povezanost te demografsku revitalizaciju. Hrvatska je fleksibilna u odnosu na povećanje doprinosa u europski proračun, uz zadržavanje financiranja prioriteta tradicionalnih politika te se zalaže za modernizaciju i pojednostavljivanje financijskih pravila. Hrvatska je oprezna u odnosu na pitanje uvjetovanosti te se zalaže za zadržavanje sedmogodišnjeg vremenskog okvira, očuvanje dosadašnje uloge bespovratnih sredstava i zadržavanje trenutnog minimuma nacionalnog sufinanciranja.

3. Europsko vijeće održano 28. i 29. lipnja 2018.

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne Novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastanku Europskog vijeća (EV)** koji se održao u Bruxellesu 28. lipnja 2018.

Europsko vijeće se sastalo i u formatu EU–27 kao Europsko vijeće Čl. 50. Ugovora u Bruxellesu 29. lipnja. Istoga dana održan je sastanak na vrhu država europodručja (Euro Summit) u proširenom formatu. Informacije s tih sastanaka sastavni su dio izvješća.

A. EUROPSKO VIJEĆE

Teme na dnevnom redu:

- **Sigurnost i obrana**
- **Radna mjesta, rast i konkurentnost**
- **Inovacije i digitalno tržište**
- **Višegodišnji financijski okvir**
- **Vanjski odnosi**
- **Migracije**

Sastanak je započeo obraćanjem **predsjednika Europskog parlamenta (EP) Tajanija** koji je naglasak stavio na migracije i višegodišnji financijski okvir (VFO), a kratko se osvrnuo na ubrzanje završetka izgradnje Bankovne unije i Unije tržišta kapitala te nastavak izgradnje unutarnjeg tržišta Europske unije. U vezi s migracijama istaknuo je potrebu zaustavljanja migracijskog pritiska na Europu polazeći od pristupa da samo oni koji su kvalificirani za dobivanje azila mogu doći u Europu. Posebno je pozvao na pojačanu suradnju s Libijom te najavio svoj odlazak u Niger, kako bi izvidio mogućnosti uspostave prihvatnih i iskrcajnih centara kojima bi upravljao UNHCR u mjestima tzv. „*azilnih koridora*“ u Africi. Istaknuo je potrebu suradnje s Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM). Dodatno, smatra da snažan fokus treba biti na zaštiti vanjskih granica Europske unije te da je potrebno osigurati brze povratke onih koji nisu kvalificirani za ulazak u EU, pri čemu centralnu ulogu imaju readmisijski sporazumi. EP je odlučan u ostvarenju napretka reforme europskog zakonodavstva na polju azila, pri čemu je potrebno postići kompromis, a svaki drugi rezultat

bio bi razočarenje građanima Europske unije. Istaknuo je i važnost osiguranja plana za Afriku za rješavanje problema suša i nedostatka hrane, upozoravajući na demografske trendove na tom kontinentu. Govoreći o VFO-u, istaknuo je da ne misli da je prijedlog Europske komisije dovoljno ambiciozan, s obzirom na to da EP zagovara povećanje europskog proračuna od 1,3%. Pozdravio je prijedlog Europske komisije o vlastitim sredstvima te se založio za postizanje dogovora prije sljedećih izbora za EP. Nadalje, pozdravio je prijedloge jačanja fiskalnih kapaciteta Europske unije, uspostavu europskog ministra financija i konverziju Europskog mehanizma za stabilnost u Europski monetarni fond. Istaknuo je važnost rada na završetku jedinstvenog digitalnog tržišta. Podsjetio je na mandat Europskog parlamenta za otvaranje pregovora s Vijećem o europskoj civilnoj zaštiti, ističući važnost solidarnosti na tom području djelovanja.

Nakon predsjednika Europskog parlamenta Tajanija, u ime bugarskog Predsjedništva govorio je **predsjednik bugarske Vlade Borisov** i dao pregled napretka u provedbi Zaključaka posljednjeg Europskog vijeća te postignuća bugarskog predsjedanja Vijećem Europske unije. Počeo je osvrćući se na zapadni Balkan, što je bio jedan od prioriteta bugarskog predsjedanja, naglašavajući uspjeh sastanka na vrhu u Sofiji. U tom se kontekstu osvrnuo i na Zaključke Vijeća o proširenju, posebno na dio o planiranom otvaranju pristupnih pregovora Europske unije s Makedonijom i Albanijom. Od ostalih područja izdvojio je: napredak u pogledu strategije digitalnog jedinstvenog tržišta, uspostave učinkovitog poreznog sustava na razini Europske unije posebno na polju izbjegavanja plaćanja poreza i borbi protiv pronevjera, opći pristup na području bankovnog paketa, napredak na polju klime i energije, te sigurnosti i obrane, posebice u pogledu dogovora o Europskom programu industrijskog razvoja na području obrane (EDIDP). Na polju unutarnje sigurnosti izdvojio je napore bugarskog predsjedništva u vezi sa Zajedničkim europskim sustavom azila kao osnovom za nastavak rada na reformama, koje trebaju dovesti do predvidivog i učinkovitog europskog sustava azila otpornog na buduće krize.

U dijelu dnevnog reda koji se odnosio na **sigurnost i obranu**, **glavni tajnik NATO-a Stoltenberg** založio se za jačanje transatlantskih odnosa unatoč poteškoćama koje postoje između Europske unije i SAD-a oko trgovine, prvenstveno zbog zajedničkih interesa i radi nadilaženja postojećih razlika, istaknuvši važnost jačanja transatlantske veze unutar samog NATO-a. Ukazao je na vojnu prisutnost SAD-a u Europi i na to da europski saveznici povećavaju ulaganja u obranu. Pozdravio je uspostavu Stalne strukturirane suradnje (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*) i Europskog fonda za obranu (*EDF* –

European Defence Fund) te istaknuo važnost komplementarnosti djelovanja Europske unije i NATO-a i zajedničkog rada. Ocijenio je da prisutnost NATO-a u Iraku i Afganistanu pomaže rješavanju migracijske krize i izdvojio važnost zajedničkog rada na pitanju vojne mobilnosti. Suradnju Europske unije i Sjevernoatlantskog saveza pohvalila je i **visoka predstavnica Mogherini** i također istaknula da PESCO i djelovanje NATO-a u izgradnji sposobnosti trebaju ići „ruku pod ruku“, a razvoj kapaciteta treba razvijati na koherentan način. Ova bi se suradnja dodatno trebala osnažiti novom zajedničkom izjavom Europske unije i Sjevernoatlantskog saveza koja je potpisana 10. srpnja tijekom NATO *Summita* u srpnju ove godine.

Europsko vijeće je pozdravilo napredak na području vojne pokretljivosti i pozvalo na postizanje dogovora o paktu za civilnu Zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku (ZSOP) do kraja 2018. Zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo naglašavaju značaj nastavka implementacije PESCO-a (kroz usvajanje pravila za sudjelovanje trećih država te novi paket projekta) i nastavka rada na projektu vojne pokretljivosti sukladno usvojenom Akcijskom planu, implementaciji EDIDP-a i EDF-a te na području civilnih i vojnih sposobnosti za misije i operacije ZSOP.

U okviru ove rasprave **predsjednik Vlade Plenković** postizanje sporazuma o imenu između Makedonije i Grčke nazvao je „povijesnom prilikom“ u kontekstu perspektive članstva Makedonije u NATO-u i otvaranja pregovora o članstvu u Europskoj uniji. I Makedonija i Grčka dobile su čestitke za postignuti sporazum. Rasprava je pokazala da će ratifikacija sporazuma o imenu otvoriti put pristupanju Sjevernoatlantskom savezu, a glavni tajnik NATO-a izrazio je nadu da će sastanak na vrhu u srpnju donijeti odluku o početku pregovora Saveza s Makedonijom o pristupanju. Kazao je da odluka o članstvu može biti donesena tek nakon pune provedbe sporazuma, što je ujedno jedinstvena prilika. Svi su govorili protiv konkurencije između Europske unije i NATO-a i u prilog kompatibilnosti, uključivo u pogledu razvoja sposobnosti te isticali potrebu više ambicija u tom pogledu. Naglašena je važnost jačanja kapaciteta i otpornosti prema izazovima koji narušavaju i destabiliziraju demokratski sustav Europske unije, potrebu zajedničkog djelovanja u borbi protiv dezinformacija i zlouporaba kibernetičkog prostora te izgradnje instrumenata za odgovor različitim vrstama prijetnji.

Kada je riječ o suradnji između Europske unije i NATO-a, ona uživa punu potporu Hrvatske. **Predsjednik Vlade Plenković** naglasio je da se ta suradnja treba temeljiti na načelima

uključivosti, transparentnosti i punog poštovanja autonomije odlučivanja obje organizacije te izbjegavanju dupliciranja napora. Podržava aktivnosti na operacionalizaciji Stalne strukturirane suradnje, uspostavu Europskog fonda za obranu koji će omogućiti ulaganja u obrambena istraživanja i obrambenu industriju te pozdravlja postizanje dogovora o EDIDP-u, kojeg vidi kao dodatni poticaj jačanju europske obrambene industrijske baze i suradnji država članica u razvoju obrambenih sposobnosti. U procesu jačanja europskih obrambenih sposobnosti važnu ulogu imaju mala i srednja poduzeća. Snažno podupire donošenje mjera usmjerenih za smanjenje kemijske, biološke, radijacijske i nuklearne prijetnje (KBRN) te se zalaže za daljnje jačanje i razvoj sposobnosti prepoznavanja i obrane od hibridnih, uključujući kibernetičkih napada. U tom je pogledu nužno jačanje struktura i procesa u pogledu identifikacije, prepoznavanja i djelovanja na suzbijanju hibridnih ugroza na razini država članica i Europske unije.

U okviru točke dnevnog reda **radna mjesta, rast i konkurentnost** Europsko vijeće je podržalo preporuke po državama članicama u okviru Europskog semestra, a naglasak u raspravi bio je na trgovini. Istaknuta je važnost zadržavanja multilateralnog trgovinskog sustava temeljenog na pravilima te istaknuta privrženost Europske unije modernizaciji tog sustava i unaprjeđenja rada Svjetske trgovinske organizacije (WTO). EU će nastaviti pregovarati ambiciozne i uravnotežene trgovinske sporazume s partnerima, ujedno promovirajući svoje vrijednosti i standarde. Bilo je riječi i o reakciji Europske unije na to da je SAD uveo dodatne carine na uvoz proizvoda od aluminija i čelika u SAD, za što ne može biti opravdanja utemeljenih na nacionalnoj sigurnosti. Pritom je Europsko vijeće podržalo uvođenje odgovarajućih proporcionalnih mjera za vlastito tržište, u skladu s pravilima WTO-a. Europsko vijeće je podržalo modernizaciju WTO-a da bi se unaprijedilo njegovo funkcioniranje. Pozvalo je i na brzo donošenje zakonodavnog prijedloga o provjeri (*screening*) izravnih stranih ulaganja.

Predsjednik Vlade Plenković smatra da EU treba preuzeti ključnu ulogu u jačanju multilateralnog trgovinskog sustava, što uključuje jaču ulogu WTO-a. Ambiciozna trgovinska agenda Europske unije ostvarila je značajne rezultate kada se uzme u obzir završetak pregovora i skoro potpisivanje Sporazuma s Japanom i Singapurom. Navedeno šalje pozitivni signal za nastavak rada u svim pregovorima, pogotovo pregovorima s Meksikom i Mercosurom te Čileom, ali i u nedavno započetim pregovorima s Australijom i Novim Zelandom.

U odnosu na mjere koje su SAD od 1. lipnja uvele i prema Europskoj uniji na uvoz čelika i aluminijskih proizvoda u obliku dodatnih carina od 25% i 10%, **predsjednik Vlade Plenković** smatra da je potrebno da EU ostane jedinstvena u svom odgovoru na ovaj potez SAD-a. EU je angažirana na svim razinama s američkim partnerima da bi se pronašlo rješenje za ovo pitanje, ali je istovremeno jasno pokazala da neće pregovarati pod prijetnjom. U lipnju je EU proporcionalno odgovorila na mjere SAD-a te su uvedene carine od 25 % i 10% na uvoz niza američkih proizvoda. EK je zbog mjera SAD-a, 1. lipnja 2018. pokrenula spor u WTO-u.

U odnosu na **poreznu politiku**, izdvojeni su značajni napreci ostvareni na području osiguranja pravednijeg i učinkovitijeg oporezivanja te je prepoznat nastavak aktivnosti koje se tiču borbe protiv izbjegavanja plaćanja poreza i agresivnog poreznog planiranja. Također, napredak je ostvaren i na području revizije popisa nekooperativnih poreznih jurisdikcija.

Kod **inovacija i digitalne agende** istaknuta je važnost ulaganja Europske unije u visokokvalitetno istraživanje, te je upozoreno na potrebu izgradnje digitalnog jedinstvenog tržišta prije kraja tekućeg legislativnog ciklusa. Identificirana je potreba za izgradnjom europske podatkovne ekonomije i poboljšanje učinkovitosti uporabe podataka uz odgovarajuću zaštitu. Visokokvalitetni podaci potrebni su i radi razvoja umjetne inteligencije, a istaknuta je i potreba za boljom koordinacijom na europskoj i nacionalnoj razini u pogledu istraživanja i inovacija.

Predsjednik Vlade Plenković naglasio je da je ulaganje u istraživanje i inovacije znači ulaganje u budućnost Europe, što izravno pridonosi otvaranju radnih mjesta i podizanju životnog standarda građana, a uspostava učinkovitog jedinstvenog digitalnog tržišta će pridonijeti rastu gospodarstva i otvaranju radnih mjesta. Istovremeno je potrebno osigurati privatnost građana i osobnih podataka.

O **višegodišnjem financijskom okviru (VFO)**, s obzirom na početnu fazu pregovora, održana je vrlo kratka rasprava u kojoj je Europsko vijeće zabilježilo paket prijedloga Komisije, uključivo niz sektorskih zakonodavnih prijedloga za različite programe. Europsko vijeće je pozvalo Europski parlament i Vijeće da analiziraju prijedloge na sveobuhvatan način i u ubrzanoj proceduri. Ovakav poziv proizlazi iz ambicije Europske komisije da se dogovor o sljedećem VFO-u postigne prije izbora za sljedeći saziv Europskog parlamenta.

Predsjednik Vlade Plenković rekao je da prijedlog VFO-a za razdoblje 2021.–2027 predstavlja dobro polazište za pregovore te podržava napore usmjerene k postizanju dogovora

za vrijeme tekućeg mandata Europske komisije i Europskog parlamenta. Istovremeno smo svjesni izazova tog procesa i razlika u početnim stavovima država članica. Drži da je važno postići kvalitetan dogovor koji zadovoljava zajedničke ambicije u pogledu izgradnje jače i snažnije EU te osigurava njezin rast i razvoj. Napomenuo je da Hrvatska može prihvatiti povećanje ukupnog VFO-a ako bude omogućeno odgovarajuće financiranje tradicionalnih politika, ali i novih sigurnosnih izazova.

Pod točkom dnevnog reda **vanjski odnosi** bilo je riječi o rušenju zrakoplova MH17 u Ukrajini gdje je Europsko vijeće potvrdilo svoju podršku rezoluciji Vijeća sigurnosti 2166 i pozvalo Rusku Federaciju da prihvati svoju odgovornost i u potpunosti surađuje kako bi se ustanovila istina, pravda i odgovornost.

Predsjednik Vlade Plenković podržao je tekst zaključaka Europskog vijeća, koji odražava i ton rasprave održane na neformalnom sastanku na vrhu u Sofiji. Ukazao je na važnost da Ukrajina i dalje ostane u fokusu Europskog vijeća te podržao provedbu Sporazuma o pridruživanju i provedbu Europske reformske agende.

Tema **migracija** bila je raspravljena za vrijeme radne večere. Europsko vijeće je potvrdilo potrebu za sveobuhvatni pristup Europske unije pitanju migracijama koji uključuje kombinaciju učinkovite kontrole vanjskih granica te jačanje unutarnje i vanjske dimenzije odgovora na pitanje migracija. U odnosu na 2015., nezakonit priljev migranata u EU se smanjio, međutim, u zadnje vrijeme bilježe se novi trendovi na istočnoj i zapadnoj sredozemnoj ruti. Dogovoreno je da se pojačaju napori u Libiji i Sahelu te ojača suradnja sa zemljama porijekla i tranzita, da bi se s problemom suočilo na izvoru. Identificirano je da su potrebni dodatni napori za punu provedbu Izjave EU–Turska i sprečavanje ilegalnih prelazak iz Turske, kao i osiguranje povrataka.

Slijedom intervencije **predsjednika Vlade Plenkovića** u Zaključcima Europskog vijeća istaknuta je i važnost suradnje i podrška državama jugoistočne Europe, posebno kroz razmjenu informacija o migracijskim tijekovima, sprečavanje ilegalnih migracija, jačanje njihovih kapaciteta za kontrolu granica i poboljšanje povrataka i readmisijskih procedura. Dogovoreno je da EU pojača podršku i državama članicama u nošenju s migracijskim pritiscima.

Naglašena je potreba prekidanja poslovnog modela krijumčara te sprečavanje inicijativa za odlazak na opasna putovanja, a time i prevencija tragičnih gubitaka života. Europsko vijeće je

pozvalo Vijeće i Europsku komisiju da preispitaju koncept regionalnih platformi za iskrcavanje, u suradnji s UNHCR-om i IOM-om, kao i trećim zemljama. Posebno je duga rasprava bila o djelovanju na teritoriju Europske unije, pri čemu je dogovoreno da će se oni koji su spašeni biti procesuirani u državama članicama na dobrovoljnoj osnovi, kako bi se razlučili oni koji imaju pravo na međunarodnu zaštitu od onih koji nemaju i koji će se vraćati i to na temelju načela solidarnosti. Europsko vijeće se složilo s lansiranjem druge tranše uplata u Instrument za izbjeglice u Turskoj (*Facility for Refugees in Turkey*) te su države članice pozvane na dodatne uplate u Uzajamni fond Europske unije za Afriku (*EU Trust Fund for Africa*). Za uspješno rješavanje migracijskih problema bit će potrebno jačati partnerstva za zemljama Afrike usmjerena na njihovu socijalno-gospodarsku transformaciju, a istaknuta je i važnost suradnje Europske unije s Afričkom unijom. Hrvatska do sada je u Uzajamni fond uplatila 300.000 eura.

U kontekstu pregovora o sljedećem VFO-u, naglašena je važnost fleksibilnosti različitih instrumenata namijenjenih različitim dimenzijama rješavanja ovog problema. Bila je naglašena i važnost učinkovite kontrole vanjskih granica Europske unije, ali i potreba jačanja učinkovitosti povratka neregularnih migranata, te jačanja uloge FRONTEX-a (Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu). Bilo je riječi i o sekundarnim kretanjima tražitelja azila koja ugrožavaju integritet zajedničkog europskog sustava azila, ali i schengenske pravne stečevine. Što se tiče zajedničkog europskog sustava azila, postignut je napredak te je niz predmeta pred završetkom, međutim potrebno je postići suglasnost o Dublinskoj uredbi i reformi na temelju uravnotežene odgovornosti i solidarnosti. Europsko vijeće je podcrtalo potrebu brzog pronalaska rješenja za cijeli paket, pri čemu će se napredak razmotriti na sljedećem sastanku Europskog vijeća.

Predsjednik Vlade Plenković izrazio je podršku mjerama na sva tri predložena područja: vanjskoj dimenziji, zaštiti vanjskih granica Europske unije i unutarnjoj dimenziji migracija. Založio se za jačanje suradnje Europske unije s trećim zemljama kako bi se dodatno smanjio dolazak migranata u Europu. Uz Afriku, upozorio je na to da se ne smije zaboraviti ni na Aziju iz koje ponovno raste broj migranata koji pokušavaju ući u EU.

U tom kontekstu naglasio je važnost dosljedne provedbe dogovora EU–Turska jer povećani broj migranata na ovom pravcu dovodi do otvaranja nove rute iz Grčke, preko Albanije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine u Hrvatsku i Sloveniju. Iako su brojevi daleko manji od onih iz 2015. i 2016. bitno je ne previdjeti činjenicu da je zapadno-balkanska ruta i dalje aktivna.

Predsjednik Vlade Plenković je rekao da je Hrvatska uložila puno truda proteklih mjeseci da bi ukazala na potrebe zemalja jugoistočne Europe u borbi protiv ilegalnih migracija, te je pozdravio izjavu povjerenika Avramopoulou od 19. lipnja. Naglasio je da zemlje jugoistočne Europe i dalje trebaju pomoć u jačanju granične policije i zaštiti svojih granica, za povećanje prihvatnih sposobnosti i u borbi protiv krijumčara ljudi. Bitno je da se sa svim zemljama što prije sklope statusni ugovori kako bi se osigurala konzistentna provedba ugovora o readmisiji i procedure povratka.

Politika liberalizacije viznog režima nekih zemalja jugoistočne Europe prema trećim zemljama koje su inače obuhvaćene viznim režimom Europske unije trebala bi privući više pozornosti unutar Unije jer stvara dodatne izazove za zemlje koje ulažu velike napore da bi smanjile broj ilegalnih ulazaka. To je u skladu sa zaključcima Vijeća o migracijama i prioritetnim područjima suradnje na temu migracije i sigurnosti u novoj Strategiji proširenja.

U vezi sa strategijom proširenja **predsjednik Vlade Plenković** smatra da EU treba razmotriti mogućnosti jačanja suradnje s zemljama jugoistočne Europe na političkoj, ali i financijskoj razini. Zajednički interes integracije u EU je glavna motivacija suradnje Europske unije i zemalja jugoistočne Europe, a ona ujedno osigurava da se Strategija Europske unije provodi te učinkovitije kontrolira protok migranata.

Zaštita vanjskih granica Europske unije je prioritet Hrvatske u borbi protiv ilegalnih migracija. Koristeći sredstva iz Schengenskih fondova Hrvatska je opremila svoju granicu sa Srbijom i dovela ju je na visoku tehnološku razinu. Iz fonda za unutarnju sigurnost investiramo u opremanje granice s BiH i Crnom Gorom.

Što se tiče unutarnje dimenzije migracija, **predsjednik Vlade Plenković** rekao je da Hrvatska podupire dva temeljna načela: solidarnost i jednaku podjelu odgovornosti. U vezi s reformom Dublina, Hrvatska predlaže da se uzmu u obzir mogućnosti pojedinih država članica te posebno da se državama koje to još nisu u stanju dozvoli vrijeme prilagodbe i financijske pomoći. Drugo pitanje tiče se definiranja zemlje prvog ulaska tako da se ne dogodi da Hrvatska postane, uz Grčku ili Bugarsku, zemlja prvog ulaska.

Predsjednik Vlade Plenković ponovio je ciljeve hrvatske Vlade u vezi s ulaskom Hrvatske u Schengenski prostor. Kao zemlja s drugom najduljom granicom sa zemljama izvan Europske unije (1352 km), Hrvatska već i sada vrlo ozbiljno shvaća svoju ulogu u zaštiti vanjske granice Europske unije i sukladno tome je štiti. Hrvatska je odlučna ispuniti preostale kriterije

za ulazak u Schengen što je prije moguće. Za Hrvatsku ulazak znači i pristup zajedničkom informacijskom sustavu viza te sustave koji će se iz njega razvijati poput ulazno-izlaznog sustava (EES) i europskog elektronskog sustava autorizacije putovanja (ETIAS). U proteklih godinu dana Hrvatska je unutar Schengenskog informacijskog sustava obavila 200 milijuna pretraga s 12,000 rezultata.

Kako bi se ukinule privremene mjere kontrole granice unutar Schengena (Njemačka, Austrija, Francuska, Danska, Švedska i Norveška) treba ojačati kontrolu vanjskih granica Europske unije, a u tom kontekstu ulazak Hrvatske u Schengen strateški bi osnažio te mogućnosti Europske unije.

B. EUROPSKO VIJEĆE ČL. 50. (EU–27)

Na sastanku je **glavni pregovarač Europske unije Michel Barnier** izvijestio o određenom napretku u pregovorima (usuglašeni su dijelovi dokumenta koji se odnose na zaštitu prava građana, financijsko uređenje i prijelazno razdoblje), ali i informirao da su i dalje otvorena dva najvažnija pitanja u pregovorima o Sporazumu o povlačenju: upravljanje i provedba Sporazuma (uloga Suda Europske unije) te pitanje granice između Irske i Sjeverne Irske. Potvrdio je da neće biti prihvaćeno sklapanje Sporazuma o povlačenju bez dogovora o tom pitanju. O tome za sada Ujedinjena Kraljevina nije iznijela prijedloge koje bi EU mogla razmotriti.

Istovremeno Ujedinjena Kraljevina ne daje precizan odgovor o vrsti budućih odnosa s Europskom unijom te želi li ostati u carinskoj uniji EU-a ili želi neki drugu vrstu odnosa s Europskom unijom, koja bi podrazumijevala kontrole robe na granicama. Uz Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije potrebno je dogovoriti tekst političke deklaracije o budućim odnosima. Očekuje se da pregovori o tome počnu u jesen ove godine nakon dinamičnog ljeta tijekom kojeg britanska vlada želi postići unutarnji konsensus o tome kako nastaviti dalje, a tim glavnog pregovarača Barniera u tim britanskim izjavama treba, uspješnije nego do sada, pronaći konkretne prijedloge s kojima bi mogao raditi.

Formalni pregovori o budućim odnosima mogu početi započeti samo nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije (29. ožujka 2019.). Bilo je riječi i o scenariju nepostizanja dogovora, pri čemu je Barnier naglasio da je ključna priprema za sve scenarije, uključujući i pripremu za situaciju nepostizanja dogovora. Ocijenjeno je da bi takav scenarij

bilo loš za EU–27, ali i još gori za Ujedinjenu Kraljevinu. Istaknuta je potreba zadržavanja jedinstva Europske unije.

Europsko vijeće je izrazilo zabrinutost zbog slabog napretka u pregovorima te pozvalo sve dionike procesa da se pripreme za sve moguće ishode pregovora. Istovremeno se složilo da se mora ubrzati priprema političke deklaracije o budućim odnosima, za što je potrebno imati jasno i realistično stajalište Ujedinjene Kraljevine.

Predsjednik Vlade Plenković pozdravio je do sada ostvareni napredak te ponovio potporu glavnom pregovaraču Europske unije. Ključnim smatra pravovremeno usuglašavanje cjelovitog teksta Sporazuma kako bi se omogućilo uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine (UK) iz Europske unije, uključujući i usuglašavanje protokola uz Sporazum (Irska i Cipar). Iskazao je zabrinutost zbog razlike u stavovima Ujedinjene Kraljevine i Europske unije u pogledu Irske i Sjeverne Irske i podržao što žurnije postizanje provedivog i održivog rješenja za specifičnu situaciju na toj granici, a koje će uključivati odredbe o carinama kao i o zakonodavnom usklađivanju. Imajući u vidu doprinos Ujedinjene Kraljevine izgradnji europskog projekta, Hrvatska je otvorena razmotranju svih mogućnosti u pogledu budućih odnosa između Ujedinjene Kraljevine i Europske unije, polazeći od ugovornog okvira djelovanja Europske unije i autonomije EU-a u procesu odlučivanja.

C. EURO SUMMIT (prošireni format)

Na sastanku na vrhu država europodručja (Euro Summit) čelnici su pozvali Vijeće na nastavak aktivnosti koje se odnose na dovršetak bankovne unije, koja uključuje reviziju zaključaka Vijeća iz 2016. o mapi puta za dovršetak bankovne unije; nastavak razgovora o ključnim elementima reforme Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM-a) koja uključuje: a) definiranje kreditne linije ESM-a kao zajedničke zaštitne mjere (*common backstop*) za jedinstveni sanacijski fond (*Single Resolution Fund, SRF*) i b) revizije postojećih instrumenata, te uvođenje novih instrumenata ESM-a za potporu država članica. Tijekom rasprave dio čelnika istaknuo je i važnost daljnjeg razmatranje prijedloga koji se odnosi na uspostavu fiskalnog kapaciteta za europodručje.

Predsjedavajući Euroskupine Centeno održao je prezentaciju o postignutom napretku u pregovorima o prvoj reviziji mape puta za dovršetak bankovne unije te drugoj reformi ESM-a. **Predsjednik ECB-a Draghi** osvrnuo se na trenutnu makroekonomsku situaciju u EU

odnosno europodručju. Naveo je da se EU još uvijek nalazi u povoljnom razdoblju u kontekstu razine nezaposlenosti i inflacije, te da su podaci na području rasta zaposlenosti ohrabrujući. Naglasio je i da je prisutna značajna bojazan od podjela i protekcionizma, što sve može imati negativni utjecaj na investicije. U vezi s bankovnom unijom, rekao je da je odluka o uspostavljanju zajedničke zaštitne mjere (*backstop*) bila vrlo važna, no da je sada potrebno osigurati da ona doista i funkcionira. U pogledu reforme ESM-a, smatra da je naglasak na djelotvornosti sustava, koji treba omogućiti brzo donošenje odluka. Ističe je važnost jasnog definiranja uloge Europske komisije i ESM-a. Glede fiskalne unije, rekao je da snažni EMU mora imati stabilizirajuću funkciju, ali uzimajući u obzir i određene definirane fiskalne politike na nacionalnoj razini. Naglasio je da se ne smije podcijeniti važnost Unije tržišta kapitala (CMU-a).

Čelnici su se složili da je potrebno otvoriti raspravu o raznim pitanjima, gdje je bilo i poziva da se kroz raspravu o supstantivnim pitanjima treba postići dogovor o glavnim strateškim odrednicama produbljiivanja EMU-a kako bi EU i europodručje mogli biti spremni za potencijalne krize. Kontekst tome dao je nedavno postignut dogovor predsjednika Francuske Macrona i njemačke kancelarke Merkel u Mesebergu, gdje je postignut bitni napredak, iako je jasno da neke prijedloge neće podržati sve država članice, no potrebno je nastaviti rad.

U pogledu navedene rasprave, **predsjednik Vlade Plenković** podržao je sve aktivnosti usmjerene k nastavku rada na dovršetku bankovne unije. U tom pogledu, Hrvatska poduzima konkretne korake prema ispunjenju kriterija za ulazak u europodručje i smatra da se produbljiivanje bankovne unije ne smije nastaviti na štetu jednakih uvjeta poslovanja u EU-u i integriteta jedinstvenog tržišta te se zalaže da sve države članice koje budu pristupale bankovnoj uniji ulaze pod jednakim uvjetima, kao i njezine inicijalne članice. Podržao je predloženi izričaj Izjave sastanka na vrhu država europodručja (Euro Summit) naglasivši da se pitanje zadržavanja postignute ravnoteže u paketu za smanjenje rizika u bankovnom sustavu odnosi i na rješenje koja definiraju odnos država domaćina i matičnih država (tzv. *home and host balance*).

Dogovorena je mogućnost da se Sastanak na vrhu država europodručja održi u listopadu 2018. ako to bude potrebno dok se će se redovni Euro Summit, prema dogovoru održati u prosincu 2018. godine.

4. Europsko vijeće održano 17. i 18. listopada 2018.

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne Novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastanku Europskog vijeća (EV)** koji se održao u Bruxellesu 18. listopada 2018.

Europsko vijeće se sastalo i u formatu EU–27 radi rasprave napretka pregovora po Čl. 50. Ugovora o Europskoj uniji u Bruxellesu 17. listopada. Dana 18. listopada održan je i *Euro summit* u proširenom formatu. Izvješće također navodi i teme o kojima se raspravljalo na neformalnom sastanku Europskog vijeća u Salzburgu, 20. i 21. rujna 2018. Informacije s tih sastanaka sastavni su dio Izvješća.

A. EUROPSKO VIJEĆE

Teme na dnevnom redu:

- **Migracije**
- **Unutarnja sigurnost**
- **Vanjski odnosi**

U svom redovnom obraćanju Europskom vijeću, **predsjednik Europskog parlamenta (EP) Tajani** govorio je o tri teme: (i) migracijama; (ii) unutarnjoj sigurnosti i (iii) višegodišnjem financijskom okviru (VFO). Naglasak je bio na temi migracija, gdje je istaknuo važnost vanjske i unutarnje dimenzije. Posebno je istaknuo značaj financijske potpore koja je pomogla da se bitno smanje migracijski dolasci iz Libije. Ukazao je na potrebu financijske pomoći državama jugoistočne Europe, regijama Sahela, Sjeverne Afrike i Roga Afrike kako bi se osigurala stabilnost i razvoj tih područja, a time i smanjio broj odlazaka. Kako bi se vratila stabilnost u Libiju, države članice trebaju istupati jedinstveno, a njihovim samostalnim i nekoordiniranim djelovanjem u Libiji otvara se prostor za vanjske aktere. Istaknuo je potrebu postizanja dogovora oko solidarnosti i Dublinske uredbe, kako bi se izbjeglo nejednako opterećenje država članica. Tajani smatra da je za postizanje dogovora na ovom području potrebno napraviti pomak od jednoglasnosti do usvajanja odluka kvalificiranom većinom. Oko VFO-a istaknuo je da EP očekuje proračuna Europske unije u visini 1,3% bruto nacionalnog dohotka EU–27, a što bi odražavalo političke prioritete utemeljene na

očekivanjima i potrebama građana Europe. Da bi se to postiglo misli da su potrebne nove ideje, prvenstveno u korištenju vlastitih sredstava Europske unije.

Predsjednik Europske komisije Jean–Claude Juncker založio se za napredak u dva azilna dosjea – Uredbe o postupku azila (APR) i Dublinske uredbe. Visoka **predstavnica Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku Mogherini** istaknula je važnost jedinstva država članica u vanjskoj dimenziji migracija, ali ukazala i na razliku između obećanja i realizacije kada je riječ o Uzajamnom kriznom fondu Europske unije za Afriku (*EU Trust Fund for Africa*). Uspješni projekti koji su u tijeku morat će se zaustaviti ako se ne osiguraju potrebna sredstva. Skrenula je pažnju na situaciju u Libiji koja je zabrinjavajuća i istaknula potrebu fokusiranja na druga pitanja osim migracija u odnosima s afričkim državama. Podsjetila je na to da 31. prosinca istječe mandat operacije Europske unije NAVFOR MED Sophia, do kad bi se trebao postići dogovor glede njezine budućnosti.

U ime austrijskog Predsjedništva govorio je **kancelar Sebastian Kurz** koji je ocijenio da se migracijski pritisak u odnosu na 2015. smanjio za 95%. Osvrnuo se na vanjsku i unutarnju dimenziju. U vanjskoj dimenziji, postoji konsenzus o potrebi suradnje s državama Sjeverne Afrike kako bi ih se osposobilo da samostalno provode operacije potrage i spašavanja (SAR). Suradnja s Afrikom trebala bi ići i šire od migracijskih pitanja, a prilika za to je EU–Afrika forum koji će se 18. prosinca održati u Beču, gdje bi fokus trebao biti stavljen na ekonomsku suradnju. Posebno je izdvojio potrebu postizanja političkog dogovora o izmjenama Uredbe o FRONTEX-u do kraja 2018. Naglasio je složenost unutarnje dimenzije te potrebu za postizanjem što skorijeg dogovora o Uredbi za postupak azila. U vezi s Dublinskom uredbom istaknuo je potrebu za postizanjem kompromisa po pitanju solidarnosti, gdje kao moguće rješenje predlaže neki oblik obvezne solidarnosti koja bi se realizirala kroz davanje opreme, ljudstva, zaštitu granica ili dr.

Migracije

U dijelu rasprave koji je bio posvećen migracijama razgovaralo se o napretku koji je ostvaren od sastanka Europskog vijeća u lipnju ove godine, kada je postignut **dogovor o sveobuhvatnom europskom pristupu migracijama**. Rasprava je obuhvatila sve tri dimenzije europske migracijske politike: (i) zaštitu vanjskih granica, (ii) unutarnju dimenziju migracijske politike i nužnog dogovora oko reforme zajedničke politike azila te (iii) vanjsku dimenziju migracijske politike, prije svega kroz snažniji angažman država članica u Africi.

Premda su migracijski tokovi smanjeni na razine prije početka migracijske krize, migracijska kretanja na istočnom i zapadno sredozemnom pravcu zahtijevaju punu pozornost. Od lipanjskog do sastanka Europskog vijeća u listopadu najveći je napredak ostvaren u dijelu koji se odnosi na **jačanje zaštite vanjskih granica**. EK je 12. rujna o. g., objavila novi Nacrt uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži (EGOS) kojim predlaže povećanje osoblja Agencije, odnosno FRONTEX-a, do 2020. – sa sadašnjih 1300 stalnih i 1500 rezervnih na 10.000 službenika s izvršnim ovlastima. Novost je i prijedlog uspostave stalnih snaga od 3000 pripadnika i dodatnih 7000 kratkoročno i dugoročno sekundiranih operativnih policijskih službenika iz država članica. Važna novina Nacrta uredbe o EGOS-u je i integracija Europskog sustava za nadzor granica (EUROSUR), čime će se osigurati pravovremena reakcija na iznenadne migracijske pritiske i brži odgovor u takvim situacijama – na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

Temeljna zadaća ojačane straže bit će pružanje potpore državama članicama i trećim zemljama u suradnji s Agencijom EU-a za azil u nadzoru granice, obradi zahtjeva za međunarodnu zaštitu i učinkovitijoj provedbi postupaka povrata onih migranata koji ne ostvaruju pravo na zaštitu. Procjena je Europske komisije da u EU trenutno boravi 1,5 milijuna migranata koje bi trebalo vratiti u države podrijetla. Istovremeno se stopa povrata nezakonitih migranata na razini Europske unije smanjila s 45,8% u 2016. na 36,6% u 2017. Upravo zato je u rujnu Europska komisija uz novu Uredbu o europskoj graničnoj i obalnoj straži predložila i izmjenu Direktive o povratu kako bi se pospješila provedba europske politike povrata migranata na samoj granici.

Kada je riječ o **unutarnjem aspektu migracija**, ključno je postizanje dogovora o reformi Zajedničke europske politike azila. Ta reforma podrazumijeva usvajanje paketa od sedam zakonodavnih akata, i to:

- i) Uredbe o okviru Unije za preseljenje,
- ii) Uredbe o Eurodacu;
- iii) Direktive o prihvatu;
- iv) Kvalifikacijske uredbu;
- v) Uredbe o Agenciji Europske unije za azil;
- vi) Uredbe o postupku azila;
- vii) Dublinske uredbe.

Od navedenih sedam zakonodavnih prijedloga, dogovor je postignut o pet akata, a neusuglašena su ostala Dublinska uredba i Uredba o postupku azila. Najveći izazovi su kod Dublinske uredbe jer je potrebno prevladati podjelu stajališta o obaveznom mehanizmu raspodjele migranata (premještanju migranata unutar država članica), što je povezano s načelom solidarnosti i ravnomjerne podjele odgovornosti.

Austrijsko Predsjedništvo nastavilo je rad prethodnih predsjedatelja Vijećem Europske unije u pronalasku kompromisnog rješenja i predložilo da se u tumačenju načela solidarnosti i ravnomjerne podjele odgovornosti u obzir uzmu specifičnosti, kapaciteti i mogućnosti pojedinih država članica, za što se zalagala i **Hrvatska**. Predloženo je da se u tumačenje načela solidarnosti i odgovornosti unese element fleksibilnosti. To znači da bi se sudjelovanje u mehanizmu raspodjele migranata smatralo doprinosom izravnoj solidarnosti, kao i pomoć koju pojedina država članica pruža trećim državama u vidu stručnjaka i opreme ili financijskim doprinosima poput onoga u Mehanizam za potporu Turskoj.

Ukupni iznos koji Hrvatska uplaćuje u **Mehanizam za izbjeglice u Turskoj** (prva tranša) je 5.909.917,17 eura podijeljeno u šest rata od 2016. do 2019. Do sada je uplaćen iznos od 5.655.790,73 eura u peta rata, zadnja rata dolazi na naplatu u četvrtom kvartalu 2019. Dogovor EU–Turska od 18. ožujka 2016. predviđa i mobilizaciju druge tranše od 3 milijarde eura za Mehanizam. Države članice postigle su dogovor o drugoj tranši od 3 milijarde za Mehanizam što je potvrđeno na Europskom vijeću u lipnju o.g.

U **Uzajamni krizni fond Europske unije za Afriku** Hrvatska je dosad uplatila 600.000 eura u sva tri tzv. regionalna prozora: 200.000 eura isplaćeno je 30. studenoga 2017. od kojih je 100.000 bilo namijenjeno za Sjevernu Afriku, a 100.000 za Rog Afrike; 100.000 eura isplaćeno je tijekom svibnja 2018. za regiju Sahel i jezero Čad; treća donacija od ukupno 300.000 eura isplaćena je 10. kolovoza 2018. od kojih 200.000 za regiju Sahel i jezero Čad i 100.000 za Sjever Afrike.

Doprinos koju pojedina država članica daje u nadzoru vanjske granice, preseljenju izbjeglica iz Turske te naponi uloženi u učinkovito suzbijanje krijumčarskih mreža smatrali bi se doprinosom neizravne solidarnosti. Ovaj prijedlog austrijskog Predsjedništva još se razmatra. Cilj je da se dogovor o Dublinskoj uredbi, odnosno cijelom paketu reforme Zajedničkog europskog sustava azila, postigne prije izbora za Europski parlament.

U odnosu na **vanjski aspekt migracija** kontinuirano se ulažu naponi u jačanje partnerstva Europske unije s Afrikom. Slijedom zaključaka Europskog vijeća iz lipnja o. g., Europska komisija predstavila je novi prijedlog Saveza za održiva ulaganja i radna mjesta, tzv. Marshallov plan za Afriku koji bi trebao omogućiti otvaranje 10 milijuna novih radnih mjesta u idućih pet godina. Kako bi se taj plan što prije realizirao, u Beču je 18. listopada održan Forum EU–Afrika na kojemu su razmotreni različiti aspekti buduće suradnje, posebno u promicanju inovacija i digitalizacije.

U tijeku su i pripreme za prvi sastanak ministara Afričke unije i Europske unije koji će biti posvećen jačanju strateške suradnje na području mira i sigurnosti te razvojnoj i gospodarskoj suradnji, i to na temelju smjernica sa Summit EU-a i AU-a koji je održan 29. i 30. studenoga 2017. u Abidjanu. Na neformalnom sastanku šefova država i vlada održanom u Salzburgu, dogovorena je organizacija Summita Europske unije i Arapske lige koji će se održati u Egiptu u veljači iduće godine.

U raspravi o migracijama, **predsjednik Vlade Plenković** je naglasio da Hrvatska uspješno štiti svoju granicu od nezakonitih migracija. Bilježi se jači pritisak na graničnim prijelazima pa smo kapacitete granične policije pojačali na ukupno 6.500 graničnih policajaca. Hrvatska podržava Zaključke Europskog vijeća o migracijama, kao i nastavak rada na dovršetku reforme Zajedničkog europskog sustava azila.

Imajući u vidu da Hrvatska nadzire najdužu vanjsku granicu Europske unije, **predsjednik Vlade Plenković** istaknuo je da cilj Vlade ostaje ispunjavanje svih preporuka Europske komisije na pojedinim područjima schengenske pravne stečevine, što je pretpostavka za donošenje političke odluke o članstvu Hrvatske u Schengenskom prostoru. Ispunjavanje preporuka na svim područjima u završnoj je fazi¹, a razlog za stavljanje dodatnog naglaska na ostvarenje ovog strateškog cilja je s jedne strane učinkovita primjena Schengenskog informacijskog sustava, što je pridonijelo jačanju nacionalne i europske sigurnosti te potreba uvođenja novih informacijskih sustava za jačanje nadzora vanjskih granica (Sustava ulaza i izlaza i Europskog sustava za informacije o putovanju i njihovom odobrenju) koji se trebaju početi primjenjivati od 2021. Pretpostavka za primjenu ovih novih sustava je pristup Viznom informacijskom sustavu koji će Hrvatskoj biti omogućen nakon formalne procjene o ispunjavanju svih preporuka za članstvo u Schengenskom prostoru.

¹ EK je 6. studenoga o. g. potvrdila da Hrvatska ispunjava sve preporuke na području propisa o vatrenom oružju.

Unutarnja sigurnost

Države članice po pitanjima unutarnje sigurnosti dijele **zabrinutost oko sigurnosti izbora za Europski parlament** koji se održavaju u svibnju 2019. i utjecaja lažnih vijesti te je u tom smislu podržan nastavak rada na novim prijedlozima na području kibernetičke sigurnosti.

Sigurnost je jedno od pitanja kojemu europski građani pridaju sve veći značaj, posebno u raspravi o budućnosti Europske unije. To vrijedi kada je riječ o zaštiti od tradicionalnih, ali i suvremenih sigurnosnih rizika kao što su terorizam, radikalizacija i kibernetičke prijetnje.

Recentni teroristički napadi u pojedinim državama članicama pokazali su da teroristi zloupotrebljavaju internet za širenje poruka. U tom smislu ključno je postaviti jasna i transparentna pravila kako bi se prilikom pronalaska terorističkih sadržaja osiguralo da takav sadržaj bude što brže uklonjen, da internetske platforme poduzimaju potrebne mjere da bi zaštitile usluge od zlorabe i spriječile učitavanje uklonjenih sadržaja na drugoj lokaciji te da temeljna prava građana na slobodu izražavanja i informiranja budu u potpunosti zaštićena.

Iz tog razloga Europsko vijeće je podržalo postizanje što skorijeg dogovora o Nacrtu uredbe o uklanjanju terorističkih sadržaja na internetu, korištenje elektroničkih dokaza, učinkovitije suzbijanje pranja novca i proširenje nadležnosti Ureda europskog javnog tužitelja na istragu i procesuiranje prekograničnih kaznenih djela, uključujući i kaznena djela terorizma.

Sigurnost je važno pitanje i u kontekstu pripreme izbora za Europski parlament. Potrebno je osigurati da ti izbori budu transparentni, sigurni i poštenu. Zato je uz akt kojim se uređuju izbori za Europski parlament, u svibnju donesena i nova Uredba o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i zaklada.

Istaknuta je **važnost zaštite osobnih podataka** svih sudionika izbornoga procesa. U tom kontekstu je važna dosljedna primjena Opće uredbe o zaštiti podataka koja je stupila na snagu 25. svibnja o.g. Podjednako je važno spriječiti ili barem u značajnoj mjeri smanjiti manipulaciju lažnim vijestima kojima se pokušava utjecati na odluku birača i diskreditirati izbore te im na taj način oduzeti legitimitet. Ključno je zaštititi slobode građana Unije i njihovo pravo na objektivnu informaciju. U tom smislu prepoznata je važnost udruživanja resursa i stručnog znanja na području istraživanja i inovacija, kako bi EU postala predvodnik u tehnologijama kibernetičke sigurnosti i digitalnim tehnologijama sljedeće generacije.

Zaključcima Europskog vijeća istaknuta je važnost što skorijeg donošenja nove Uredbe o **Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu**. To će omogućiti uspostavu RescEU-a – pričuvne opreme i snaga koje će državama članicama biti na raspolaganju kada na neku od kriza ne mogu učinkovito odgovoriti vlastitim snagama – bilo da je riječ o poplavama, požarima ili potresima. Koliko takva pomoć može biti potrebna vidjelo se ovo ljeto na požarima u Grčkoj i Švedskoj. Hrvatska raspolaže kapacitetima kojima je često pružala ispomoć drugim državama. RescEU će omogućiti da kapacitete kojima se trenutno raspolaže budu dodatno ojačani, a prema prijedlogu koji se trenutno usuglašava s Europskim parlamentom, dodatni kapaciteti financirali bi se sredstvima Europske unije.

Vanjski odnosi

Naglasak je stavljen na **odnose Europske unije i Afrike**, o čemu je Europsko vijeće usvojilo zaključke. U njima je istaknuto da bi suradnja trebala biti proširena, što bi trebalo pratiti i odgovarajućim resursima, između ostalog, kroz Europski plan za vanjska ulaganja i Uzajamni krizni fond Europske unije za Afriku. Europsko vijeće je pozdravilo predstavljanje inicijative Europske komisije za novi Savez Afrike i Europe za održiva ulaganja i radna mjesta te pozvalo na provođenje mjera, uključujući uz sudjelovanje država članica. Europsko vijeće je pozdravilo održavanje prvog Summita Europske unije i Lige arapskih država, koji će se održati u Egiptu 24. i 25. veljače 2019. Izražena je i predanost Europske unije Programu održivog razvoja do 2030. (*Agenda 2030*).

Europsko vijeće je potvrdilo zaključke Vijeća (ENVI) o pripremama za Konferenciju UN-a o **klimatskim promjenama** u prosincu 2018. u Katowicama uz potporu Poljske za organizaciju COP24.

Bosna i Hercegovina

U dijelu rasprave o vanjskim odnosima, a sukladno ranijem dogovoru s predsjednikom Europskog vijeća Tuskom, **predsjednik Vlade Plenković otvorio je temu rezultata općih izbora u Bosni i Hercegovini održanih 7. listopada 2018.**

Uvodno je predsjednik Vlade ponovio kontinuiranu podršku koju Hrvatska daje BiH na njenom europskom putu. Ujedno, istaknuo je da je Hrvatska kao potpisnica Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma snažno zainteresirana za njegovu provedbu na način da se ne

narušava ustavna jednakopravnost triju konstitutivnih naroda. Hrvatska je kao susjedna država posebno zainteresirana da se u skladu sa svojim Ustavom brine o Hrvatima u Bosni i Hercegovini i štiti njihova prava.

Predsjednik Vlade Plenković je pojasnio ustavnu strukturu BiH (koncept 1-2-3) kao jedne države s dva entiteta i tri ravnopravna konstitutivna naroda, što je ustroj utemeljen u Daytonsko-pariškom sporazumu. Izbori za Predsjedništvo BiH posebno su politički važni u pogledu poštovanja izborne volje triju konstitutivnih naroda, jer se u Predsjedništvo BiH biraju po jedan član iz hrvatskog i bošnjačkog naroda na teritoriju Federacije BiH te jedan iz srpskog naroda na teritoriju RS.

Činjenica da su u **Federaciji BiH** predstavnici jednog naroda glasovima svojih pripadnika izabrali člana Predsjedništva drugom narodu, suprotna je duhu i temeljima Daytonskog ustroja BiH te je Hrvatima uskraćeno pravo izbora legitimnog predstavnika u Predsjedništvo BiH čime je hrvatski narod marginaliziran. Napomenuo je da je Hrvatska i prije izbora opetovano tražila da se provedu odluke Ustavnog suda BiH i sukladno tome donese pravedan Izborni zakon.

Predsjednik Vlade Plenković apelirao je na članice Europske unije da pomognu institucijama i političkim strankama u BiH u procesu promjene izbornog zakonodavstva kako bi se izbjegao model preglasavanja političke volje Hrvata kao jednog od tri konstitutivna naroda. U raspravi koja je uslijedila sudjelovali su predsjednik Vlade Bugarske Borisov, predsjednik Vlade Mađarske Orbán, predsjednik Vlade Španjolske Sánchez, predsjednik Francuske Macron i visoka predstavnica Mogherini, koji su u svojim istupima iskazali podršku odnosno razumijevanje te želju da se problem riješi.

Na temelju inicijative **predsjednika Vlade Plenkovića** zaključeno je da Europsko vijeće zaduži Vijeće za vanjske poslove (FAC) da na svom sastanku 19. studenoga u Bruxellesu temeljito raspravi stanje u BiH nakon izbora održanih u listopadu ove godine, što je usvojeno i već uvršteno u dnevni red FAC-a.

B. EUROPSKO VIJEĆE ČL. 50. (EU–27)

Uoči sastanka Europskog vijeća (Čl. 50.) premijerka May je govorila o britanskom gledištu na **stanje pregovora o povlačenju**. Izrazila je optimizam u mogućnost postizanja dogovora oko

preostalih pitanja u pregovorima o Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, pri čemu je kao najteže ostalo ono o granici između Irske i Sjeverne Irske. Upozorila je da rješenje koje bi podijelio teritorij Ujedinjene Kraljevine na Veliku Britaniju i na Sjevernu Irsku za Ujedinjenu Kraljevinu nije prihvatljivo. Prenijela je želju za sadržajnom političkom deklaracijom o budućim odnosima.

Predsjednik Europskog vijeća Tusk podsjetio je da nije postignut dovoljan napredak u pregovorima. Ostao je otvoren mogućnosti održavanja izvanrednog sastanka Europskog vijeća (Čl. 50.) u studenom, ali je istaknuo da je potrebno prvo pričekati ishod samih pregovora.

O stanju pregovora detaljnije je govorio **pregovarač Barnier**, koji je informirao o napretku u nizu pitanja, ali i ukazao na neriješena pitanja koja se u prvoj mjeri odnose na Protokol o Irskoj/Sjevernoj Irskoj. Kazao je da uzimanje samo dijelova jedinstvenog tržišta i carinske unije nije moguće te da je važno osigurati jednake mogućnosti kod uređenja budućeg ugovornog odnosa. Zadržavanje integriteta unutarnjeg tržišta je ključno, a izdvajanje jedne slobode od ostale tri nije moguće. Barnier je rekao da ima prostora za dogovor do prosinca, ali bi bilo poželjnije da bude ranije, zbog ratifikacije u Ujedinjenoj Kraljevini i u Europskom parlamentu.

Predsjednik Europske komisije Juncker kratko je govorio o pripravnosti za scenarij neuređenog izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije. EK je za takav scenarij spremna (*Komunikacija o pripravnosti od 19. srpnja*), ali se i dalje nada uređenom izlasku.

Sve države članice su podržale pregovarača Barniera te izrazile potrebu očuvanja jedinstva Europske unije. Istaknule su potrebu rješavanja pitanja Protokola o Irskoj/Sjevernoj Irskoj te privrženost postojećim Smjernicama Europskog vijeća kao temelju za daljnje pregovore. Europsko vijeće je potvrdilo puno povjerenje koje ima u pregovarača Barniera i svoju odlučnost za zadržavanje jedinstva te je pozvalo svog pregovarača da nastavi s naporima za postizanje sporazuma u skladu s ranijem usvojenim smjernicama Europskog vijeća. Potvrđena je spremnost za sazivanje izvanrednog sastanka Europskog vijeća u studenom, ako i kada glavni pregovarač izvijesti o postignutom napretku u pregovorima.

Predsjednik Vlade Plenković se založio za postizanje dogovora o urednom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije za što je ključan dovršetak pregovora Sporazuma o povlačenju. U interesu je reputacije obiju strana da se postigne uredno i kroz pregovore

usuglašeno povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, što je važno i za građane i za poslovnu zajednicu. Založio se za bliske buduće odnose Europske unije s Ujedinjenom Kraljevinom, u skladu s osnovnim načelima i utvrđenima smjernicama Europskog vijeća.

C. EURO SUMMIT (prošireni format)

U okviru sastanka Europskog vijeća održan je i neformalni **sastanak na vrhu država europodručja (Euro Summit) u proširenom formatu**. Cilj navedenog sastanka bio je utvrditi napredak u provedbi zaključaka koje je Euro Summit donio u lipnju.

Uvodno je **predsjedavajući Euroskupine Centeno** istaknuo da je bilo određenog napretka glede velikog broja pitanja, ali još uvijek su ostala neka otvorena pitanja, kao što je podjela i smanjenje rizika u bankovnom sustavu te konačni dogovor oko zajedničke zaštitne mjere (*common backstop*) za Jedinstveni sanacijski fond i sl. Mišljenja je da bi se mogao postići sveukupni dogovor u prosincu ako bi za to postojala politička volja. Dodao je da u EU-u traje relativno dugački oporavak, što drži normalnim, jer je i recesija bila duga. Poduzet je određeni broj reformi i to se treba nastaviti, a za to je potreban poticaj na razini Europskog vijeća.

Predsjednik Europske središnje banke (ECB) Draghi pojasnio je da je ekonomska situacija još uvijek pozitivna te je karakterizirana ekonomskim rastom i povoljnim kretanjima na tržištu rada, iako je razvidno da se trend mijenja i da se kretanja usporavaju. Spomenuo je broj od devet milijuna radnih mjesta koja su stvorena u roku od posljednjih pet godina, što je bez presedana, iako na određenim tržištima postoji nedostatak radne snage.

Spomenuo je i pitanja oko kojih postoji zabrinutost, uglavnom u nebankarskom sektoru, što je bitno s aspekta financijskih transakcija te zbog postojanja manje transparentnosti na tom području. Situacija nije dramatična, ali je potreban oprez. Izdvojio je trend inflacije u SAD-u koji može imati utjecaj na EU s obzirom na izloženost prema SAD-u. Istaknuo je i pitanje poštovanja pravila unutar Europske unije te najavio da bi se uskoro financijska tržišta, zbog izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, mogla početi ponašati kao da nema dogovora o uređenom napuštanju Europske unije, što bi se moglo odraziti i na rast kamatnih stopa.

Predsjednik ECB-a Draghi istaknuo je da u EU-u ne diversificiramo rizik u dovoljnoj mjeri. Uz Uniju tržišta kapitala i Bankovnu uniju jasno je da će se diversifikacija više početi ostvarivati kroz privatni sektor. Spomenuo je i Aziju te naglasio da je vrlo važno da se EU

snažno zalaže za multilateralizam. Istovremeno bi trebali informirati o tome da je euro snažna i zdrava valuta, jer je to je dobra prilika za jačanje povjerenja u euro i njegovu međunarodnu ulogu.

Predsjednik Europske komisije Juncker govorio je o međunarodnoj ulozi eura, većinom u odnosu na zaključak prema kojem nije razložno da je EU toliko ovisan o SAD-u s obzirom na postotak uvoza iz SAD-a. Rekao je da nema smisla da Europa 80% svojeg uvoza energije, vrijednog 300 milijardi eura godišnje, plaća u američkim dolarima, a iz SAD-a uvozi samo 2 % energije. Nema smisla da europska poduzeća kupuju europske zrakoplove u dolarima, a ne u eurima. Zato će EK do kraja godine predstaviti inicijative za jačanje međunarodne uloge eura.

Predsjednik Vlade Plenković ponovio je predanost Hrvatske za ulazak u europodručje te je istaknuo postignute rezultate fiskalne konsolidacije i provođenja strukturnih reformi. Imajući u vidu postignutu makroekonomsku stabilnost, ispunjenje svih kriterija nominalne konvergencije i objavljenu Strategiju uvođenja eura kao nacionalne valute, predsjednik je istaknuo da će Hrvatska slijediti bugarski model apliciranja u Europski tečajni mehanizam (ERM II), koji podrazumijeva slanje pisma namjere članicama europodručja i institucijama Europske unije što ujedno predstavlja svojevrsni neslužbeni protokol budućim potencijalnim kandidatima.

U pogledu napretka u ispunjavanju zaključaka lipanjskog sastanka Euro Summita, Hrvatska podržava daljnje aktivnosti koje vode produbljivanju EMU-a, ali pritom treba uzeti u obzir da ne budu postavljeni novi kriteriji i uvjeti za države članice koje će europodručju pristupiti naknadno. U odnosu na dizajn novih instrumenata i programa povezanih s Europskim stabilizacijskim mehanizmom, Hrvatska smatra da je potrebno uzeti u obzir pozicije država članica izvan europodručja kako navedeni okvir ne bi stvarao dodatno opterećenje za države članice izvan tog područja.

Predsjednik Europskog vijeća Tusk zaključio je sastanak istaknuvši da će se Euro Summit vratiti na ova pitanja u prosincu o.g., u istom formatu.

D. NEFORMALNO EUROPSKO VIJEĆE (Salzburg)

U organizaciji austrijskog Predsjedništva u Salzburgu održano je **neformalno Europsko vijeće** 20. i 21. rujna 2018. Teme rujanskog neformalnog Europskog vijeća bile su rasprava o

migracijama i pitanja koja se odnose na unutarnju sigurnost, a održan je i radni ručak na temu Čl. 50 Ugovora o Europskoj uniji (Brexit).

Usprkos naporima država članica rasprava o pitanju migracija nije urodila daljnjim približavanjem stajališta pa je razgovor o ovoj temi nastavljen na listopadskom Europskom vijeću. Pitanja iz domene unutarnje sigurnosti raspravljana su kao druga tema, a odnosile su se na unutarnju dimenziju migracija, jačanja pravosudne suradnje, jačanje otpornosti granica, jačanje kibernetičke otpornosti i sposobnost odgovora na krizu. Treća tema razgovora čelnika država i vlada država članica Europske unije u Salzburgu bili su pregovori po članku 50. (Brexit) koji su također bili bez znatnih pomaka.

Neformalni sastanci Europskog vijeća tradicionalno nisu popraćeni pisanim zaključcima. Slijedom toga svi bitni elementi iz rasprava u Salzburgu sadržani su u izvješću listopadskog Europskog vijeća te Zaključcima Europskog vijeća održanog 17. i 18. listopada 2018. u Bruxellesu.

5. Europsko vijeće održano 13. i 14. prosinca 2018.

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne Novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastanku Europskog vijeća (EV)** koji se održao u Bruxellesu 13. i 14. prosinca 18. listopada 2018.

Europsko vijeće se izvanredno sastalo i u formatu EU–27 po Čl. 50. Ugovora o Europskoj uniji 13. prosinca. Sutradan, 14. prosinca održan je i sastanak na vrhu država europodručja (Euro Summit) u proširenom formatu. Na marginama sastanaka održan je sastanka Trija (Rumunjska, Finska i Hrvatska) na razini članova Europskog vijeća.

Vlada je na temelju istog zakona Hrvatskom saboru dostavila Stajališta Republike Hrvatske za sastanak Europskog vijeća, a u prilogu ovog izvješća su Zaključci Europskog vijeća i EV-a (Čl. 50) te Izjava Euro Summita u proširenom formatu.

A. EUROPSKO VIJEĆE

Teme na dnevnom redu:

- **Višegodišnji financijski okvir**
- **Jedinstveno tržište**
- **Migracije**
- **Druga pitanja**

Sastanak Europskog vijeća počelo je obraćanjem predsjednika Europskog parlamenta (EP), nakon čega je uslijedila rasprava o višegodišnjem financijskom okviru (VFO) 2021.–2027. **Predsjednik Europskog parlamenta Tajani** uvodno je izrazio solidarnost s francuskim narodom i prenio sućut ozlijeđenima i obiteljima ubijenih u napadu u Strasbourgu te istaknuo inicijative Europskog parlamenta u borbi protiv terorizma. U odnosu na migracije, založio se za holistički pristup kod upravljanja migracijskim tokovima. Naglasio je potrebu jačanja suradnje s trećim državama radi razbijanja mreža trgovaca ljudima i olakšavanja povratka nezakonitim migrantima u države porijekla. Naglasio je važnost zaštite vanjske granice Europske unije te pozvao na dovršenje reforme sustava azila. Podsjetio je da je dogovor o pet od sedam prijedloga u paketu blizu. EP ih je spreman usvojiti, ako Vijeće odobri pregovarački

mandat o reformi Dublinske uredbe i Uredbe o postupcima azila. Naglasio je potrebu jačanja operativnih sposobnosti Europske granične i obalne straže (EGOS). Kad je riječ o jedinstvenom tržištu osvrnuo se na rezoluciju Europskog parlamenta o paketu jedinstvenog tržišta te istaknuo predanost Europskog parlamenta postizanju dogovora o što većem broju zakonodavnih prijedloga prije izbora. U vezi s Brexitom, naglasio je da Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije predstavlja jedini mogući dogovor.

Višegodišnji financijski okvir

Europsko vijeće održalo je prvu sadržajnu raspravu o tzv. „pregovaračkoj kutiji“² višegodišnjeg financijskog okvira, na temelju izvješća o napretku koje je izradilo austrijsko predsjedništvo. Predsjedništvo je izvijestilo o rezultatima dosadašnjih pregovora koji se vode na temelju prijedloga Europske komisije (*ukupan iznos od 1.135 milijardi eura, što iznosi 1,11% bruto nacionalnog dohotka država članica EU-27*), za što je dobilo niz pohvala. Ocijenjeno je da pregovaračka kutija predstavlja dobru osnovu za daljnje pregovore te da je cilj zaključivanje pregovora u jesen 2019.

Predsjednik Europskog vijeće Tusk pohvalio je do sada uložene napore i ostvarene rezultate, međutim ukazao je na potrebu za raspravom kako bi se približila različita stajališta država članica. **Predsjednik Europske komisije Juncker** pozdravio je napredak te istaknuo želju za postizanjem dogovora prije izbora za novi saziv EP, uz razumijevanje za sve izazove u tom pogledu te je zaključio da je jesen 2019. još uvijek prihvatljiv rok. EK je izradila prijedloge za nove i budućnosti okrenute politike, zbog čega smatra da nije moguće zadržati istu razinu financiranja tradicionalnih politika. Države članice su u raspravi istaknule svoja nacionalna stajališta o elementima pregovaračke kutije, pri čemu se najveća podjela u pristupu mogla vidjeti između neto uplatitelja i neto korisnika proračuna. Dok neto uplatitelji ne mogu pristati na povećanje proračuna i veće uplate te naglasak stavljaju na nove izazove i moderan proračun, neto korisnici se zalažu za nastavak odgovarajućeg financiranja tradicionalnih politika, prvenstveno kohezije i zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). Postoje razlike i u pogledu pristupa reformi proračunskih prihoda.

² Pregovaračka kutija je dokument koji obuhvaća pitanja iz uredbe o VFO-u, sektorskih uredbi i drugih uredbi o kojima konačnu odluku treba jednoglasno donijeti EV. Sadržajno pokriva niz horizontalnih pitanja (struktura, opći načela, načini ostvarenja fleksibilnosti) te dijelove koji se odnose na svih sedam poglavlja proračuna, uključivo prihodovnu stranu.

Države **Prijatelji kohezije** zastupale su stavove potvrđene na sastanku održanom u Bratislavi, 29. studenoga 2018., koji su sadržani u tekstu Zajedničke deklaracije³. U proces njezine pripreme bile su uključene: Češka, Cipar, Estonija, Grčka, Mađarska, Italija, Litva, Latvija, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska i **Hrvatska**.

Predsjednik Vlade Plenković u raspravi je istaknuo da će Hrvatska tijekom svog predsjedanja Vijećem EU-a u prvoj polovici 2020. biti pripravna za preuzimanje svih zadaća koje se odnose na dovršetak rada na aktima relevantnim za VFO. Podsjetio je na izlaganje na sastanku u Bratislavi te se založio za adekvatno financiranje tradicionalnih politika, kohezijske i zajedničke poljoprivredne politike jer držimo da se upravo kroz njihovu provedbu postiže potrebna konvergencija na razini država članica te se na taj način građanima najviše približavaju koristi od distributivne snage proračuna Europske unije. Osobito važnim je istaknuo razinu predfinanciranja i sufinanciranja te odgovarajuće razdoblje za apsorpciju sredstava iz europskih fondova u idućem VFO-u. Podržao je ukidanje korekcijskih mehanizama na prihodovnoj strani. U vezi s vlastitim sredstvima, pokazao je otvorenost spram uvođenja onih od zajedničke konsolidirane osnove poreza na dobit, poreza na financijske transakcije ili poreza na digitalno gospodarstvo. Istaknuo je otvorenost prema modernizaciji sustava vlastitih sredstava od PDV-a, kao i prema smanjenju troškova prikupljanja carina.

Jedinstveno tržište

Ova točka dnevnog reda uvrštena je nakon objave **Komunikacije Europske komisije**, „*Jedinstveno tržište: najbolji adut Europe u svijetu koji se mijenja*“, koja je pripremljena slijedom Zaključka Europskog vijeća iz ožujka s pozivom da EK izradi pregled stanja postojećih barijera i prilika za puno djelovanje jedinstvenog tržišta. Komunikacija daje pregled koristi jedinstvenog tržišta za gospodarstva država članica, njihove građane i poduzeća, identificira daljnje mjere i aktivnosti za doseganje njegova punog potencijala. Europsko vijeće je ocijenilo da je jedinstveno tržište jedno od najvećih postignuća Europske unije, koje je građanima donijelo znatne koristi. Potrebno ga je nastaviti izgrađivati u svim

³ Deklaracija obuhvaća sljedeće elemente: novi VFO treba pravodobno usvojiti da bi se omogućio pravovremeni početak korištenja programa, potrebno je osigurati dostatna sredstva za koheziju i ZPP, nužno je očuvati sadašnje uvjete provedbe u odnosu na razinu sufinanciranja te predfinanciranja, potrebno je zaštititi nacionalne omotnice, važnost oslanjanja na ciljeve osnivačkih ugovora te osiguranja fleksibilnosti za apsorpcijski period, potreba financiranja novih prioriteta, sustav vlastitih sredstva treba biti pravedan i pojednostavljen te je u tom smislu potrebno ukinuti sve rabate i korekcije.

njegovim dimenzijama, dok su institucije pozvane da nastave rad na nizu zakonodavnih prijedloga kako bi se uklonile sve postojeće neopravdane prepreke, poboljšale provedbe i izvršenje postojećih mjera. Posebno je istaknuta važnost digitalne transformacije, uključujući umjetne inteligencije, rast gospodarstva temeljenog na podacima i uslugama, povezivost i prijelaz na zelenije gospodarstvo. Europsko vijeće je Zaključke u ovoj točki usvojilo bez rasprave.

Migracije

Europsko vijeće je dalo smjernice za daljnji rad na provedbi **sveobuhvatnog pristupa migracijama**, slijedom Zaključaka iz lipnja i listopada 2018., u kojima je prepoznata važnost sva tri migracijska pravaca prema EU-u i holistički pristup djelovanja na svim aspektima migracija: (i) vanjski (*suradnja s trećim državama, uključujući afričkim i državama jugoistočne Europe*), (ii) unutarnji (*daljnji razvoj zajedničkih politika, prvenstveno zajednički europski sustav azila, i unaprjeđenje politike vraćanja*) te (iii) zaštita vanjskih granica (*kroz Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu, kao i nacionalnim angažmanima država članica*).

Rasprava se vodila o tekstu novih Zaključaka, a najviše o pitanju pristupa **reformi sustava azila**. Države članice na vanjskoj granici zalažu se za zajedničko usvajanje svih sedam akata reformskoga paketa, dok druge smatraju da bi se trebalo usvojiti pet zakonodavnih prijedloga o kojima je već postignut dogovor, istovremeno nastavljajući rad na Dublinskoj uredbi i Uredbi o postupcima azila. Ovo je ujedno i pristup za koji se založio **predsjednik Europske komisije Juncker**. Pozicija Europskog parlamenta, o kojoj je govorio **predsjednik Europskog parlamenta Tajani**, ide u prilog paketnog pristupa, ističući fundamentalnu važnost dva nedogovorena prijedloga. Neke su države članice predlagale razmatranje uvođenja **tranzicijskog sustava solidarnosti**, do zaključenja pregovora o Dublinskoj uredbi, dok je većina smatrala da je važno nastaviti rad na Dublinskoj uredbi.

U raspravi države članice koje nemaju vanjske morske i kopnene granice isticale su problem **sekundarnih migracija**, dok su države članice s vanjskom granicom naglasak stavljale na nezakonite migracije iz trećih zemalja. U tom su se smislu založile za jačanje nadzora vanjske granice te suradnju s trećim državama, osobito s državama koje graniče s Europskom unijom, kao i s državama Sjeverne Afrike. Postoji visok stupanj suglasnosti o važnosti **suradnje s trećim državama**, uključivo nastavka rada na jačanju njihovih kapaciteta za upravljanje

granicom i migracijama. Istovremeno, treće države, osobito Turska, trebaju provoditi readmisijske sporazume te prihvaćati nezakonite migrante iz Europske unije. **Predsjednik Europske komisije Juncker** je pozvao države članice da nastave raditi na prijedlogu Uredbe o EGOS-u (II) da bi se ojačao nadzor vanjske granice. Za povratak Schengenu, potrebno je integrirano upravljanje vanjskim granicama Europske unije, nastavak rada na zajedničkom europskom sustavu azila (CEAS), jačati suradnju s trećim državama te usuglasiti zakonodavne prijedloge koji se odnose na uspostavu interoperabilnosti informacijskih sustava.

Hrvatska se zalaže za to da se svi zakonodavni akti iz azilnog paketa usvoje istovremeno te da europski sustav azila bude temeljen na solidarnosti i odgovornosti. U njegovoj izgradnji potrebno je vrednovati sve aktivnosti koje države članice razvijaju sukladno svojim specifičnostima i objektivnim kapacitetima. Hrvatska zadržava fokus na istočnosredozemnom/ zapadnobalkanskom migracijskom pravcu pri čemu su najvažniji elementi nastavak dosljedne provedbe Izjave EU–Turska i nastavak jačanja suradnje s državama jugoistočne Europe (zaključivanje i primjena statusnih sporazuma s FRONTEX-om, te pružanje dodatne podrške – financijske i tehničke – državama jugoistočne Europe za jačanje prihvatnih kapaciteta i upravljanje migracijama). Što se tiče vanjskog aspekta migracija držimo da naglasak treba biti na intenziviranju suradnje između država članica Europske unije i afričkih partnera.

Druga pitanja

i) Vanjski odnosi

Europsko vijeće je potvrdilo održavanje prvog sastanak na vrhu **EU–Liga arapskih država** (LAS) 24. i 25. veljače 2019. u Egiptu. O tome je govorila visoka **predstavnicu EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku Mogherini**, ukazavši na raznolikost i podijeljenost država LAS-a oko niza osjetljivih pitanja, međutim samo održavanje sastanka je važan politički signal. Prioritetne teme za LAS su ulaganja, trgovina, energija, dok su za EU migracije, sigurnost i ljudska prava. Ocijenjeno je da je održavanje sastanka prilika za bližu suradnju Europske unije s arapskim državama i ulog u jačanje strateškog partnerstva s arapskim državama u traženju odgovora na mnoge izazove s kojima se suočavamo.

Europske članice Normandijske skupine (Njemačka i Francuska) izvijestile su o provedbi sporazuma iz Minska, na temelju čega je donesena odluka o produženju gospodarskih

sankcija (*roll-over*) protiv Rusije do kraja srpnja 2019. Raspravljalo se o situaciji u **Kerčkom prolazu i Azovskom moru**, gdje je Europsko vijeće, potvrđujući predanost međunarodnom pravu, suverenosti, teritorijalnoj cjelovitosti i neovisnosti Ukrajine, kao i politici nepriznavanja ilegalne aneksije Krima, izrazilo duboku zabrinutost zbog eskalacije nasilja. Zatraženo je i da se svi pritvoreni ukrajinski mornari odmah puste na slobodu, da se zaplijenjena plovila vrate i da se svim brodovima omogući slobodan prolaz kroz Kerčki prolaz.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je da blokadom ukrajinskih brodova i uhićenjem ukrajinskih mornara u Kerčkom tjesnacu Rusija krši međunarodno pravo, ne skrivajući više svoje djelovanje iza drugih aktera.

Predsjednik Vlade Plenković ponovno je otvorio pitanje postizborne situacije u Bosni i Hercegovini (BiH) i prenio nezadovoljstvo zbog narušenog položaja Hrvata unatoč njihovom statusu konstitutivnog i ravnopravnog naroda u BiH. Hrvatska će nastaviti podizati ovo pitanje jer se problem legitimne zastupljenosti Hrvata u Predsjedništvu BiH neće riješiti bez izmjene Izbornog zakona, stoga se založio za snažniji angažman Europske unije u pomoći stranama u BiH u odnosu na izmjenu Izbornog zakona. Koliko je ovo pitanje važno pokazuje i rasprava u Hrvatskom saboru te Deklaracija Hrvatskoga sabora o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini i europskom putu Bosne i Hercegovine, usvojena 14. prosinca 2018. Ponovio je da Hrvatska ostaje najveći podupiratelj europskog puta BiH.

Cipar je otvorio pitanje odnosa **Srbije i Kosova**, prenoseći zabrinutost Srbije zbog carina koje je uvelo Kosovo te vlastitu zabrinutost zbog rasta napetosti.

Visoka predstavnica Mogherini istaknula je ključne aktivnosti u BiH: formiranje vlasti, reforme i izmjena Izbornog zakona. Podsjetivši da je mišljenje Europske komisije o BiH predviđeno za proljeće, istaknula je da je potrebno razmisliti o tome kako uravnotežiti načela iz Daytonskog sporazuma i europske standarde. Kad je riječ o odnosima Srbije i Kosova, izvijestila je o tome da je pravno obvezujući sporazum između Kosova i Srbije o normalizaciji odnosa blizu dogovora, ali da još uvijek postoje određeni politički problemi. Europska služba za vanjsko djelovanje (EEAS) i EK su uputili zajedničko pismo da bi pomogli uklanjanje pristojbi i prepreka.

Europsko vijeće je pozdravilo pozitivni ishod glasovanja u Europskom parlamentu o trgovinskom sporazumu između **Europske unije i Japana**.

ii) Dezinformiranje

Europsko vijeće je u lipnju pozvalo Europsku komisiju i visoku predstavnicu Mogherini da do prosinca predstave Zajednički akcijski plan s prijedlozima za koordinirani odgovor Europske unije na izazove povezanim s dezinformacijama. Akcijski plan je objavljen 5. prosinca, a odnosi se na četiri područja: (i) poboljšanje otkrivanja mjera dezinformiranja, koje uključuje strateško komuniciranje; (ii) koordinirani odgovor; (iii) *online*-platforme i industrija; te (iv) podizanje svijesti. Održana je kratka razmjena mišljenja u kojoj je upozoreno na prijetnju koje dezinformiranje predstavlja za destabiliziranje demokratskih sustava. Istaknuta je potreba za sveobuhvatnim pristupom u borbi protiv toga, uz potrebu očuvanja slobode govora.

iii) Borba protiv rasizma i ksenofobije

Europsko vijeće je osudilo sve oblike antisemitizma, rasizma i ksenofobije te naglasilo važnost suzbijanja netolerancije. Pozdravio je usvajanje Deklaracije Vijeća o borbi protiv antisemitizma.

iv) Klimatske promjene

Slijedom ishoda COP24 u Katowicama te Komunikacije Europske komisije „*Čist planet za sve*“ za stratešku i dugoročnu viziju modernog, konkurentnog i prosperitetnog gospodarstva bez utjecaja na klimu u skladu s Pariškim sporazumom, Europsko vijeće je pozvalo sve na provedbu elemenata Komunikacije.

v) Sigurnost i obrana

Europsko vijeće je pozdravilo napredak ostvaren na području sigurnosti i obrane te podržalo pakt za civilni ZSOP (*Zajednička sigurnosna i obrambena politika*), čime se pridonosi jačanju strateške autonomije Europske unije i sposobnosti da djeluje kao pružatelj sigurnosti te se osnažuje suradnja između Europske unije i NATO-a.

vi) Konzultacije i dijalog s građanima

Europsko vijeće je pozdravilo održavanje dijaloga s građanima u organizaciji Europske komisije i inicijative konzultacija s građanima. Hrvatska se pridružila inicijativi održavanja konzultacija s građanima te je u različitim dijelovima Hrvatske održan niz događaja i okruglih stolova o aktualnim europskim temama; od mladih, migracija i europskih fondova do digitalne transformacija društva, zaštita potrošača, budućnost poljoprivrede i zaštite okoliša.

Cilj inicijative je potaknuti uključivanje građana u promišljanje o budućnosti Europe. Uključene države članice dostavile su svoja nacionalna izvješća o procesu savjetovanja provedenom do prosinca 2018. Čelnici su pozdravili aktivnosti organizirane u državama članicama i rezultate inicijative tijekom koje su identificirane mnoge teme važne za naše građane. Sakupljena mišljenja predstaviti će se na neformalnom sastanku šefova država i vlada u svibnju 2019. u Sibiuu, u okviru rasprave o prioritetima u sljedećem institucijskom ciklusu radi izrade novog strateškog programa.

Predsjednik Vlade Plenković naveo je svoje iskustvo u vođenju kampanje za referendum o članstvu Hrvatske u EU-u 2011./2012., za koji vjeruje da bi i danas bio uspješan te izvijestio o praksi redovnih rasprava u Hrvatskom saboru o sastancima Europskog vijeća koje je uveo od početka svog mandata. Govoreći o savjetovanjima s građanima, zaključio je da je ključno argumentirano pojašnjavati koristi od europskog projekta, a savjetovanje s građanima pokazuje što oni vide kao prijetnje daljnjoj izgradnji Europe. Upozorio je na utjecaj različitih tema na porast populizama, osobito pitanja poput migracija, uključujući i funkcioniranje Schengena, prijetnje terorizma, pa i onih socio-ekonomskih pitanja, s kojima su građani svakodnevno suočeni. Sve se to potencijalno može odraziti na izbore za EP, stoga je pozvao čelnike na povećanje napora u očuvanje jedinstva u promicanju europskih vrijednosti.

B. EUROPSKO VIJEĆE ČL. 50. (EU–27)

Na izvanrednom sastanku Europskog vijeća (Čl. 50.), održanom 25. studenoga 2018., usvojeni su Zaključci kojima su šefovi država i vlada potvrdili **Sporazum o povlačenju** i odobrili **Političku deklaraciju** kojom se uspostavlja okvir za buduće odnose Europske unije i Ujedinjene Kraljevine. Kako bi se otklonila zabrinutost Španjolske o automatskom primjenjivanju budućih sporazuma na **Gibraltar**, kao teritorija koji je u postupku dekolonizacije pod okriljem UN-a, Europsko vijeće je odobrilo izjave koje su unesene u zapisnik. One ističu da se teritorijalna primjena budućih sporazuma neće automatski proširivati na Gibraltar i ostavlja mogućnost sklapanja odvojenih sporazuma EU – Ujedinjena Kraljevina o Gibraltaru uz prethodnu suglasnost Španjolske.

Vlada je na sjednici održanoj 20. prosinca 2018. primila na znanje **Informaciju o dovršetku pregovora** o Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske

iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i Političkoj deklaraciji kojom se uspostavlja okvir za buduće odnose Europske unije i Ujedinjene Kraljevine.

Prije sastanka u formatu EU–27, članovima Europskog vijeća obratila se **premijerka May**, kako bi objasnila situaciju nastalu nakon odgode glasovanja u bitanskom parlamentu. Pokazala je uvažavanje činjenice da se dogovoreni Sporazum ne može ponovno pregovarati, ali je naglasila važnost davanja dodatnih pojašnjenja radi promjene percepcije o tome da će Ujedinjena Kraljevina zauvijek biti „zarobljena“ u zaštitnom mehanizmu osmišljenom za osiguravanje meke granice između Irske i Sjeverne Irske. Kako bi EU sa svoje strane olakšala postupak ratifikacije Sporazuma u Ujedinjenoj Kraljevini, 13. prosinca 2018. održan je posebni sastanak Europskog vijeća u formatu EU–27 kada su se potvrdili Zaključci od 25. studenoga 2018. U novim Zaključcima istaknuto je da je zaštitni mehanizam predviđen kao osiguranje da se ne stvori tvrda granica i osigura cjelovitost jedinstvenog tržišta. U njima je iskazana odlučnost da se ubrzano radi na naknadnom sporazumu kojim se uspostavljaju alternativni aranžmani. Ako bi se zaštitni mehanizam ipak aktivirao, primjenjivao bi se privremeno, osim ako se zamijeni i dok se ne zamijeni naknadnim sporazumom kojim se osigurava izbjegavanje tvrde granice.

C. EURO SUMMIT (prošireni format)

U okviru sastanka Europskog vijeća 14. prosinca 2018. održan je i sastanak na vrhu država europodručja (Euro Summit) u proširenom formatu. Cilj sastanka bio je potvrditi dogovor o **paketu reformi za jačanje Ekonomske i monetarne unije (EMU)**, a sukladno mandatu koji je Euro Summit dao Euroskupini u lipnju 2018. Usvojena je Izjava kojom se potvrđuju elementi izvješća Euroskupine o produbljivanju EMU-a, koji uključuju dogovor o reformi Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM), uspostavu i operacionalizaciju zajedničke zaštitne mjere za Jedinstveni fond za sanaciju (SRF) te nastavak rada na procesu dovršetka bankovne unije. Dodatno, definiran je i mandat za nastavak rada na proračunskom instrumentu za konvergenciju i konkurentnost za europodručje.

Rasprava je započela obraćanjem **predsjedavajućeg Euroskupinea Centena** koji je istaknuo da je dogovor postignut o svim dijelovima paketa sukladno mandatu iz lipnja 2018., pritom naglasivši važnost smjernica čelnika Euroskupini u odnosu na proračunski instrument za europodručje.

Predsjednik Europske centralne banke (ECB) Draghi spomenuo je napredak u jačanju EMU-a kao korak u pravom smjeru te naglasio da će u predstojećem razdoblju biti potrebno uspostaviti stabilizacijski mehanizam za europodručje, iako je svjestan da će za takvu odluku biti potrebno dodatno vrijeme. Istaknuo je, također, da smanjenje rizika u bankovnom sustavu i dalje ostaje važno pitanje. U odnosu na jačanje uloge ESM-a, naveo je da bi trebalo biti jasnije i preciznije definirano pitanje upravljanja ESM-a, u suradnji s Europskom komisijom i ECB-om, budući da je riječ o međuvladinom instrumentu.

Predsjednik Europske komisije Juncker izrazio je zadovoljstvo postignutim napretkom u vezi s jačanjem EMU-a te upozorio da će biti potrebno postići dogovor o Europskom sustavu osiguranja depozita (EDIS), jer je takav instrument potreban monetarnom području.

Države članice u raspravi su naglašavale da se radi o uravnoteženom kompromisu, pri čemu su neke istaknule potrebu nastavka rada na procesu dovršetka bankovne unije, koje uključuje i uspostavu EDIS-a. Ključna rasprava vodila se o uspostavi **proračunskog instrumenta za europodručje**, u kojoj su određene države članice bile sklonije podržati opciju koja bi upućivala na nastavak rasprave o potrebi navedenog instrumenta, kao i potencijalnom dizajnu navedenog instrumenta u kontekstu tekuće rasprave o VFO-u, bez konkretnijeg obvezivanja za razradu predloženih instrumenata. Njihovo je stajalište bilo da je rasprava o navedenom instrumentu preuranjena te da je prethodno potrebno intenzivirati provođenje strukturnih reformi na nacionalnim razinama, kao i izgradnju nacionalnih zaštitnih slojeva te poštovanje postojećih fiskalnih i ostalih pravila sadržanih u Paktu o stabilnosti i rastu, koji bi omogućili svakoj državi članici efikasnu apsorpciju potencijalnih šokova u budućnosti. Druga skupina država snažno je podržala uspostavu navedenog proračunskog instrumenta, smatrajući da su dosadašnja iskustva ekonomskih kriza pokazala potrebu solidarnosti i na ovom području.

Predsjednik Vlade Plenković upozorio je na moguća preklapanja navedenog instrumenta s postojećim instrumentima u okviru VFO-a te se založio da u Izjavi stoji da uspostava navedenog instrumenta ne bi bila financirana nauštrb postojećih politika Europske unije u okviru VFO-a. Predložio je izmjenu teksta Izjave kako bi se državama članicama otvorila mogućnost za sudjelovanje u instrumentu ERM II na dobrovoljnoj osnovi. Ovi su elementi u konačnici prihvaćeni i sadržani u tekstu Izjave.

D. NEFORMALNI SASTANAK TRIJA NA RAZINI ČLANOVA EV-a

Na marginama sastanka održan je prvi sastanak Trija koji će predsjedati Vijećem Europske unije u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 30. lipnja 2020. (Rumunjska, Finska i Hrvatska) na razini članova Europskog vijeća. Kratko su razmijenjena mišljenja o aktualnim temama dnevnog reda Europskog vijeća te dogovoren nastavak suradnje i redovni sastanci u ovom formatu prilikom održavanja sastanaka Europskog vijeća. Pozdravljen je osamnaestomjesečni program Vijeća koji su pripremili rumunjsko, finsko i hrvatsko predsjedništvo i visoka predstavica koja predsjeda Vijećem za vanjske poslove, i koji predstavlja strateški dokument za djelovanje Trija u sljedećem razdoblju.

E. FORUM NA VISOKOJ RAZINI AFRIKA–EUROPA

Slijedom zaključaka Europskog vijeća iz lipnja 2018. o važnosti podizanja opsega i kvalitete suradnje Europe s Afrikom, Austrija je kao predsjedavajuća Vijeća Europske unije 17. i 18. prosinca organizirala u Beču Forum na visokoj razini Afrika–Europa. U Zaključcima Europskog vijeća navodi se da je za rješavanje problema migracija potrebno partnerstvo radi postizanja društveno-gospodarske preobrazbe afričkog kontinenta na temelju načela i ciljeva kako su ih definirale afričke zemlje u svojem Programu 2063. Za to neće biti potrebno samo povećati financiranje razvoja već i poduzeti korake u smjeru uspostave novog okvira kojim bi se omogućilo povećanje privatnog ulaganja. Poseban naglasak trebalo bi staviti na obrazovanje, zdravstvo, infrastrukturu, inovacije, dobro upravljanje i osnaživanje žena.

Forum na visokoj razini Afrika–Europa otvorio je prostor liderima, izvršnim čelnicima globalnih kompanija, vodećim inovacijskim i *start-up* tvrtkama, međunarodnim organizacijama i institucijama da razmotre produbljivanje afričko-europskog partnerstva na svim područjima, s posebnim fokusom na prenošenje suradnje u digitalno doba, omogućavanje napretka i kompetitivnosti te na jačanje partnerstva s posebnim naglaskom na doprinos privatnog sektora.

Rasprava je pokazala da afrička i europska strana žele jednakopravno partnerstvo, što će se, između ostaloga, realizirati kroz Savez Afrike i Europe za održiva ulaganja i radnja mjesta kojim se predviđa stvaranje 10 milijuna radnih mjesta u Africi. Tijekom Foruma najavljeni su

novi projekti u poljoprivredi (u vrijednosti od 45 milijuna eura), solarne elektrane u Maroku (61,1 milijuna eura) te 46,6 milijuna eura za saniranje zagađenja u delti Nila u Egiptu.

Predsjednik Vlade Plenković naglasio je velik potencijal za unaprjeđenje gospodarskih odnosa kroz održive investicije, obrazovanje, digitalne vještine i razvoj poduzetništva mladih i žena. Sigurnost, kao preduvjet za gospodarski razvoj, ostaje okosnica suradnje Europe i Afrike. Podsjetio je na sudjelovanje Hrvatske u 13 mirovnih operacija u Africi te na prioritet afričkih tema tijekom hrvatskog predsjedanja UN-ovom Komisijom za izgradnju mira 2013.

Europsko vijeće

**Bruxelles, 23. ožujka 2018.
(OR. en)**

EUCO 1/18

**CO EUR 1
CONCL 1**

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (22. ožujka 2018.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na gore navedenom sastanku.

I. RADNA MJESTA, RAST I KONKURENTNOST

Jedinstveno tržište

1. Europsko vijeće poziva na jačanje napora da se, prije kraja tekućeg zakonodavnog ciklusa, postignu rezultati u vezi sa strategijom jedinstvenog tržišta, strategijom jedinstvenog digitalnog tržišta, Akcijskim planom za uniju tržišta kapitala i energetske unije, među ostalim brzim razmatranjem nedavnih prijedloga Komisije. Već donesene odluke moraju se učinkovito provesti. Nakon dovršetka i provedbe tih strategija EU treba nastaviti s radom na pravednom jedinstvenom tržištu koje je otporno na buduće promjene, primjereno digitalnome dobu i koje je pokretač konkurentnosti, inovacija i održivosti. Europsko vijeće stoga poziva Komisiju da prije rasprave u okviru programa čelnika u prosincu 2018. Vijeću predstavi trenutačno stanje u pogledu provedbe, primjene i izvršavanja postojećeg zakonodavstva koje je ključno za funkcioniranje jedinstvenog tržišta i ocjenu preostalih prepreka i mogućnosti za potpuno funkcionalno jedinstveno tržište. EU treba snažnu industrijsku politiku kako bi izvukao najveću korist od jedinstvenog tržišta.

Trgovina

2. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost otvorenom i multilateralnom trgovinskom sustavu utemeljenome na pravilima, uz središnju ulogu Svjetske trgovinske organizacije (WTO), čvrsto uvjerenom da je slobodna i poštena trgovina jedan od najmoćnijih pokretača rasta kojim se podupiru milijuni radnih mjesta i doprinosi blagostanju. Europsko vijeće potiče napredak u svim pregovorima koji su u tijeku radi postizanja ambicioznih i uravnoteženih sporazuma o slobodnoj trgovini, osobito s Meksikom i Mercosurom. Sa zadovoljstvom očekuje potpisivanje i sklapanje sporazuma postignutih s Japanom i Singapurom. Komisija će proučiti kako ojačati izvršavanje obveza koje su preuzele treće zemlje. EU će nastaviti raditi na snažnoj trgovinskoj politici, promicati svoje vrijednosti i standarde na globalnoj razini te tražiti jednake uvjete za sve. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva zakonodavce na postizanje napretka u pogledu zakonodavnih prijedloga iz područja ulaganja i javne nabave koji su u postupku.

3. Europsko vijeće žali zbog odluke Sjedinjenih Američkih Država o uvođenju uvoznih carina za čelik i aluminij. Te se mjere ne mogu opravdati na temelju nacionalne sigurnosti, a sektorska zaštita u SAD-u neprimjereno je rješenje za stvarne probleme viška kapaciteta, u vezi s kojima je EU već ponudio SAD-u punu suradnju na raznim forumima, uključujući Globalni forum. Prima na znanje da su pošiljke čelika i aluminijske iz Europske unije privremeno izuzete od takvih mjera i poziva na to da izuzeće postane stalno. Europsko vijeće snažno podupire korake koje je poduzela Komisija kako bi se osigurala potpuna zaštita interesa EU-a i zadržala njegova prava da, u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije, na primjeren i razmjeren način odgovori na mjere SAD-a. Europsko vijeće podsjeća na svoju predanost snažnim transatlantskim odnosima kao temelju sigurnosti i prosperiteta i Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije te naglašava svoju potporu dijalogu o trgovinskim pitanjima od zajedničkog interesa.

Europski semestar

4. Europsko vijeće podržava prioritetna područja politika iz Godišnjeg pregleda rasta te poziva države članice da ih uzmu u obzir u svojim predstojećim nacionalnim programima reformi te programima stabilnosti ili konvergencije. Europsko vijeće ujedno podržava Nacrt preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja.

Socijalna pitanja

5. Uspostava europskog stupa socijalnih prava zajednička je politička obveza i odgovornost EU-a i njegovih država članica. Njegova će se provedba pratiti uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti Unije i država članica. Europsko vijeće poziva Vijeće da razmotri inicijative koje je Komisija predstavila u okviru paketa mjera za socijalnu pravednost, uključujući prijedlog o Europskom nadzornom tijelu za rad.

II. RAZNO

Pariški sporazum

6. Europsko vijeće poziva Komisiju da do prvog tromjesečja 2019. predstavi prijedlog strategije za dugoročno smanjivanje emisija stakleničkih plinova u EU-u u skladu s Pariškim sporazumom, uzimajući u obzir nacionalne planove.

Digitalna Europa

7. Društvene mreže i digitalne platforme trebale bi jamčiti transparentnu praksu i potpunu zaštitu privatnosti građana i osobnih podataka. Zakonodavstvo EU-a i nacionalno zakonodavstvo moraju se poštovati i izvršavati. O tom važnom pitanju, kao i o drugim pitanjima koji se odnose na digitalnu Europu, uključujući donošenje svih zakonodavnih instrumenata u 2018. kojima se uspostavlja jedinstveno digitalno tržište i promicanje istraživanja i inovacija poput umjetne inteligencije i sredstava za podupiranje naprednih inovacija i razvoja digitalnih vještina, šefovi država ili vlada raspravljat će na neformalnom sastanku koji će se u svibnju održati u Sofiji.

Zapadni Balkan

8. U okviru Komunikacije Komisije od 6. veljače 2018. Europsko vijeće:
- sa zanimanjem iščekuje sastanak na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana koji će se održati u Sofiji 17. svibnja 2018., a od kojeg se očekuje da bude usmjeren na ponovnu potvrdu europske perspektive za regiju, pokretanje konkretnih i vidljivih inicijativa za poboljšanje fizičke i ljudske povezanosti unutar regije i s EU-om te rješavanje pitanja bolje suradnje na zajedničkim izazovima kao što su sigurnost i migracije;
 - potvrđuje da će se proširenje razmotriti na sastanku Vijeća u lipnju.

Napad u Salisburyju

9. Europsko vijeće najoštrije osuđuje nedavni napad u Salisburyju, najiskrenije suosjeća sa svima čiji su životi ugroženi i podupire istragu koja je u tijeku. Slaže se s ocjenom vlade Ujedinjene Kraljevine prema kojoj je vrlo vjerojatno da je za to odgovorna Ruska Federacija i da ne postoji uvjerljivo alternativno objašnjenje. Suočeni s ovim ozbiljnim izazovom za našu zajedničku sigurnost izražavamo bezuvjetnu solidarnost s Ujedinjenom Kraljevinom.
10. Upotreba kemijskog oružja, uključujući korištenje otrovnim kemikalijama kao oružjem, potpuno je neprihvatljiva u bilo kojim okolnostima, mora se dosljedno i strogo osuditi te predstavlja sigurnosnu prijetnju za sve nas. Države članice koordinirat će se što se tiče posljedica koje će proizići iz odgovora koje dostave ruske vlasti. Europska unija ostat će pomno usredotočena na taj problem i njegove implikacije.
11. U tom kontekstu, Europska unija mora poboljšati svoju otpornost na kemijske, biološke, radiološke i nuklearne rizike, među ostalim putem uže suradnje Europske unije i njezinih država članica, kao i s NATO-om. Europska unija i njezine države članice trebale bi nastaviti i s jačanjem svojih kapaciteta za rješavanje hibridnih prijetnji, među ostalim u području kiberpitanja, strateške komunikacije i u kontraobavještajnom području. Europsko vijeće poziva Europsku komisiju i visoku predstavnicu da nastave s radom na tom području i izvijeste o napretku do sastanka Europskog vijeća u lipnju.

Aktivnosti Turske u istočnom Sredozemlju i u Egejskome moru

12. Europsko vijeće snažno osuđuje nastavak nezakonitih aktivnosti Turske u istočnom Sredozemlju i Egejskome moru te naglašava svoju potpunu solidarnost s Ciprom i Grčkom.
13. Podsjećajući na svoje zaključke iz listopada 2014. te izjavu od 21. rujna 2005., Europsko vijeće hitno poziva Tursku da prekine s tim aktivnostima i da poštuje suverena prava Cipra da istražuje i iskorištava vlastite prirodne resurse u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom.
14. U tom kontekstu podsjeća na obvezu Turske da poštuje međunarodno pravo i dobrosusjedske odnose te da normalizira odnose sa svim državama članicama EU-a, uključujući Republiku Cipar.
15. Europsko vijeće izrazilo je ozbiljnu zabrinutost zbog daljnjeg pritvaranja građana EU-a u Turskoj, uključujući dva grčka vojnika, te poziva na žurno i pozitivno rješavanje tih pitanja u dijalogu s državama članicama.
16. Europsko vijeće nastavit će se baviti tim pitanjima.

Europsko vijeće

Bruxelles, 28. lipnja 2018.
(OR. en)

EUCO 9/18

CO EUR 9
CONCL 3

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (28. lipnja 2018.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na gore navedenom sastanku.

I. MIGRACIJE

1. Europsko vijeće ponovno potvrđuje da je preduvjet za politiku EU-a koja dobro funkcionira sveobuhvatan pristup migracijama kojim se objedinjuju učinkovitija kontrola vanjskih granica EU-a, pojačano vanjsko djelovanje i unutarnji aspekti, u skladu s našim načelima i vrijednostima. To nije izazov samo za pojedinačne države članice, već za Europu kao cjelinu. Od 2015. uspostavljen je niz mjera kako bi se osigurala učinkovita kontrola vanjskih granica EU-a. Kao rezultat toga otkriveni nezakoniti prelasci granice u EU smanjili su se za 95 % od njihova najvećeg broja u listopadu 2015., iako je nedavno zabilježen porast tokova na istočnosredozemnoj i zapadnosredozemnoj ruti.
2. Europsko vijeće odlučno je u namjeri da nastavi s tom politikom i ojača je kako bi spriječilo da se ponove nekontrolirani tokovi iz 2015. te kako bi dodatno suzbilo nezakonite migracije na svim postojećim i novonastalim rutama.
3. U pogledu srednjosredozemne rute trebalo bi dodatno intenzivirati napore da se spriječe krijumčari koji djeluju iz Libije ili drugih područja. EU će u tom pogledu i dalje biti uz Italiju i ostale države članice pod najvećim pritiskom. Pojačat će svoju potporu regiji Sahela, libijskoj obalnoj straži, priobalnim i južnim zajednicama, humanim uvjetima prihvata, dobrovoljnim humanitarnim vraćanjima, suradnji s ostalim zemljama podrijetla i tranzita kao i dobrovoljnom preseljenju. Sva plovila koja djeluju u Sredozemnom moru moraju poštovati primjenjive zakone i ne smiju ometati operacije libijske obalne straže.

4. U pogledu istočnosredozemne rute, potrebni su dodatni napori kako bi se u potpunosti provela Izjava EU-a i Turske, spriječili novi prelasci iz Turske i zaustavili tokovi. Sporazum o ponovnom prihvatu između EU-a i Turske i bilateralne sporazume o ponovnom prihvatu trebalo bi provesti u potpunosti i na nediskriminirajući način u odnosu na sve države članice. Hitno je potrebno uložiti više napora kako bi se osigurala brza vraćanja i spriječila uspostava novih morskih ili kopnenih ruta. I dalje je ključno surađivati s partnerima u regiji zapadnog Balkana i podupirati ih u svrhu razmjene informacija o migracijskim tokovima, sprječavanja nezakonitih migracija, povećanja kapaciteta za zaštitu granica i poboljšanja postupaka vraćanja i ponovnog prihvata. S obzirom na nedavno povećanje tokova u zapadnom Sredozemlju, EU će poduprijeti, financijski i na druge načine, sve napore koje ulažu države članice, posebno Španjolska, i zemlje podrijetla i tranzita, osobito Maroko, s ciljem sprječavanja nezakonitih migracija.
5. Kako bi se trajno onemogućio poslovni model krijumčara, čime će se spriječiti tragični gubici ljudskih života, potrebno je ukloniti poticaje za upuštanje u opasna putovanja. Zato je potrebno osmisliti novi pristup iskrcavanju onih koji su spašeni u operacijama traganja i spašavanja utemeljen na zajedničkim ili dodatnim mjerama među državama članicama. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva Vijeće i Komisiju da brzo ispitaju koncept regionalnih platformi za iskrcavanje, u bliskoj suradnji s relevantnim trećim zemljama, kao i UNHCR-om i IOM-om. Takve platforme trebale bi djelovati uz primjenu razlikovanja među pojedinim situacijama, uz puno poštovanje međunarodnog prava i bez stvaranja faktora privlačnosti.
6. Na području EU-a trebalo bi, u skladu s međunarodnim pravom, na temelju zajedničkih napora one koji su spašeni zbrinuti premještanjem u kontrolirane centre uspostavljene u državama članicama, samo na dobrovoljnoj osnovi, u kojima bi se brzom i sigurnom obradom uz punu potporu EU-a omogućilo razlikovanje između nezakonitih migranata koji će biti vraćeni i onih kojima je potrebna međunarodna zaštita za koje bi se primjenjivalo načelo solidarnosti. Sve će se mjere u kontekstu tih kontroliranih centara, među kojima su premještanje i preseljenje, provoditi na dobrovoljnoj osnovi, ne dovodeći u pitanje Dublinsku reformu.

7. Europsko vijeće slaže se s isplatom druge tranše u okviru Instrumenta za izbjeglice u Turskoj i istodobno s prijenosom 500 milijuna eura iz 11. pričuve ERF-a u Uzajamni fond EU-a za Afriku. Nadalje, države članice se poziva da daju dodatne doprinose u Uzajamni fond EU-a za Afriku kako bi ga se popunilo.
8. Za rješavanje same biti problema migracija potrebno je partnerstvo s Afrikom kojemu je cilj bitna društveno-gospodarska preobrazba afričkog kontinenta na temelju načela i ciljeva kako su ih definirale afričke zemlje u svojem Programu 2063. Europska unija i njezine države članice moraju biti na razini tog izazova. Moramo opseg i kvalitetu naše suradnje s Afrikom podići na višu razinu. Za to neće biti potrebno samo povećati financiranje razvoja već i poduzeti korake u smjeru uspostave novog okvira kojim se omogućuje bitno povećanje privatnog ulaganja i Afrikanaca i Europljana. Poseban naglasak trebalo bi staviti na obrazovanje, zdravstvo, infrastrukturu, inovacije, dobro upravljanje i osnaživanje žena. Afrika je naš susjed što se mora odraziti u povećanim razmjenama i kontaktima među narodima obaju kontinenata na svim razinama civilnoga društva. Suradnja Europske unije i Afričke unije važan je element naših odnosa. Europsko vijeće poziva na njezin daljnji razvoj i promicanje.
9. U kontekstu sljedećega višegodišnjeg financijskog okvira Europsko vijeće ističe da je za suzbijanje nezakonitih migracija potrebno imati fleksibilne instrumente kojima se omogućuje brza isplata sredstava. Fondovi za unutarnju sigurnost, integrirano upravljanje granicama, azil i migracije trebali bi stoga sadržavati posebne i znatne komponente za upravljanje vanjskim migracijama.
10. Europsko vijeće podsjeća da je potrebno da države članice osiguraju učinkovitu kontrolu vanjskih granica EU-a uz financijsku i materijalnu potporu EU-a. Također ističe nužnost znatnog pojačavanja stvarnih vraćanja nezakonitih migranata. U oba bi aspekta ulogu pružanja potpore koju ima FRONTEX, među ostalim u suradnji s trećim zemljama, trebalo dodatno ojačati povećanim resursima i ojačanim mandatom. Pozdravlja namjeru Komisije da podnese zakonodavne prijedloge za učinkovitiju i dosljedniju europsku politiku vraćanja.

11. Što se tiče unutarnje situacije u EU-u, sekundarnim kretanjima tražitelja azila među državama članicama mogli bi se ugroziti integritet zajedničkog europskog sustava azila i schengenska pravna stečevina. Države članice trebale bi poduzeti sve potrebne unutarnje zakonodavne i administrativne mjere kako bi suzbile takva kretanja i kako bi u tu svrhu ostvarile bliskiju uzajamnu suradnju.
12. Zahvaljujući neumornim naporima bugarskog predsjedništva i prijašnjih predsjedništava ostvaren je velik napredak u pogledu reforme novog zajedničkog europskog sustava azila. Više predmeta bliži se fazi finalizacije. Treba postići konsenzus u vezi s Dublinskom uredbom radi njezine reforme utemeljene na ravnoteži između odgovornosti i solidarnosti, uzimajući u obzir osobe koje su iskrcane nakon operacija traganja i spašavanja. Dodatno ispitivanje potrebno je i u vezi s prijedlogom o postupcima azila. Europsko vijeće naglašava da je potrebno pronaći brzo rješenje za cijeli paket i poziva Vijeće da nastavi rad s ciljem njegova što skorijeg zaključenja. Na sastanku Europskog vijeća u listopadu bit će podneseno izvješće o postignutom napretku.

II. SIGURNOST I OBRANA

13. Europa mora preuzeti veću odgovornost za svoju vlastitu sigurnost i osnažiti svoju ulogu vjerodostojnog i pouzdanog dionika i partnera u području sigurnosti i obrane. Unija stoga poduzima korake kako bi ojačala europsku obranu povećanjem ulaganja u obranu i poboljšanjem razvoja sposobnosti i operativne spremnosti. Tim se inicijativama povećava njezina strateška autonomija te se pritom dopunjuju i jačaju aktivnosti NATO-a, u skladu s prethodnim zaključcima. Europsko vijeće:
 - poziva na ispunjenje obveza u okviru PESCO-a i daljnji razvoj izvornih projekata i institucijskog okvira na način koji je u potpunosti u skladu s Koordiniranim godišnjim preispitivanjem u području obrane i revidiranim planom za razvoj sigurnosti koji je donijela Europska obrambena agencija. Sljedeći skup projekata bit će dogovoren u studenome 2018. Poziva Vijeće da donese odluku o uvjetima za sudjelovanje trećih država u projektima u okviru PESCO-a;

- pozdravlja napredak u području vojne mobilnosti u okviru PESCO-a i suradnje EU-a i NATO-a, očekuje da će vojne potrebe iz Akcijskog plana EU-a o vojnoj mobilnosti sada biti finalizirane te poziva države članice da do 2024. pojednostave i standardiziraju relevantna pravila i postupke. Ti će se napori, kojima bi se u potpunosti trebao poštovati suverenitet država članica, koji bi se trebali uzajamno jačati i slijediti pristup na svim razinama uprave, preispitivati na godišnjoj razini na temelju izvješća Komisije i visoke predstavnice, s početkom u proljeće 2019.;
- poziva na brzu provedbu Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i na ostvarivanje daljnjeg napretka u pogledu Europskog fonda za obranu, u odjeljcima za istraživanje i za sposobnosti;
- pozdravlja rad poduzet s ciljem jačanja civilnog ZSOP-a, poziva na postizanje dogovora o paktu za civilni ZSOP do kraja ove godine, čime će se osigurati novi okvir EU-a za civilno upravljanje krizama i misije ZSOP-a, s ambicioznim obvezama na razini EU-a i nacionalnoj razini; podsjeća da se vojnim i civilnim aspektima treba pristupiti sveobuhvatno i s naglaskom na konkretnim rezultatima;
- pozdravlja Zajedničku komunikaciju o otpornosti Europe na hibridne te kemijske, biološke, radiološke i nuklearne prijetnje i poziva da se što je prije moguće donese novi sustav EU-a za mjere ograničavanja kako bi se suočilo s pitanjem uporabe i širenja kemijskog oružja. Slijedom izvanredne Konferencije država stranaka Konvencije o kemijskom oružju, EU izražava predanost podupiranju provedbe njezinih zaključaka;

- poziva visoku predstavnicu i Komisiju da do prosinca 2018., u suradnji s državama članicama i u skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz ožujka 2015., predstave akcijski plan s konkretnim prijedlozima za koordinirani odgovor EU-a na izazov dezinformiranja, uključujući prikladne mandate i dostatne resurse za relevantne timove ESVD-a za stratešku komunikaciju;
- naglašava da je potrebno ojačati sposobnosti u odnosu na prijetnje u području kibersigurnosti koje dolaze izvan EU-a te od institucija i država članica EU-a traži da provedu mjere iz zajedničke komunikacije, uključujući rad na utvrđivanju kibernetičkih napada i praktičnu uporabu alata za kiberdiplomaciju;
- poziva na daljnju koordinaciju među državama članicama i, prema potrebi, na razini EU-a i u savjetovanju s NATO-om kako bi se smanjila opasnost od neprijateljskih obavještajnih aktivnosti;
- poziva na daljnje produbljivanje suradnje EU-a i NATO-a, uz puno poštovanje načela uključivosti, uzajamnosti i autonomije EU-a u donošenju odluka, među ostalim putem nove zajedničke izjave, na temelju napretka ostvarenog u provedbi zajedničke izjave iz 2016. i povezanih prijedloga za djelovanje;
- pozdravlja namjeru Komisije da predstavi zakonodavni prijedlog kako bi se poboljšalo otkrivanje i uklanjanje sadržaja kojim se potiče mržnja i počinjenje terorističkih djela.

III. RADNA MJESTA, RAST I KONKURENTNOST

14. Europsko vijeće potvrđuje integrirane preporuke za pojedine zemlje kako ih je dogovorilo Vijeće, čime se omogućuje zaključenje europskog semestra 2018. Trenutačna dobra gospodarska situacija trebala bi se iskoristiti za jačanje zamaha za reforme.
15. Osiguravanje poštenog i učinkovitog oporezivanja i dalje je ključan prioritet. U tom kontekstu mora se žustro nastaviti s borbom protiv izbjegavanja poreza, utaje poreza i poreznih prijevara i na globalnoj razini (osobito u OECD-u) i u EU-u. Istodobno postoji stvarna potreba za prilagodbom naših poreznih sustava digitalnom dobu. Vijeće bi stoga trebalo postići napredak u pogledu Komisijinih prijedloga o digitalnom oporezivanju. Trebalo bi nastaviti s radom na načinima na koje se može osigurati učinkovito prikupljanje PDV-a, među ostalim postići brzi napredak u vezi s Komisijinim prijedlozima o kratkoročnim mjerama.
16. U kontekstu sve većih trgovinskih napetosti Europsko vijeće ističe važnost očuvanja i produbljivanja multilateralnog sustava utemeljenog na pravilima. EU je predan radu na njegovoj modernizaciji i poziva sve partnere da daju pozitivan doprinos tom cilju. Poziva Komisiju da zajedno s partnerima istomišljenicima predloži sveobuhvatan pristup poboljšanju funkcioniranja WTO-a u ključnim područjima kao što su i. fleksibilniji pregovori, ii. nova pravila kojima se rješavaju trenutačni izazovi, među ostalim u području industrijskih subvencija, intelektualnog vlasništva i prisilnih prijenosa tehnologije, iii. smanjenje trgovinskih troškova, iv. nov pristup razvoju, v. učinkovitije i transparentnije rješavanje sporova, uključujući Žalbeno tijelo, s ciljem osiguravanja jednakih uvjeta i vi. jačanje WTO-a kao institucije, uključujući njegove funkcije u pogledu transparentnosti i nadzora.

17. EU će u sklopu svojeg pozitivnog programa djelovanja u području trgovine nastaviti u pregovorima dogovarati ambiciozne, uravnotežene i uzajamno korisne trgovinske sporazume s ključnim partnerima diljem svijeta, promičući na taj način svoje vrijednosti i standarde. Nedavnim donošenjem uredbe o modernizaciji instrumenata trgovinske zaštite doprinijet će se osiguravanju jednakih uvjeta. Europsko vijeće poziva na to da se što je prije moguće donese zakonodavni prijedlog o provjeri izravnih stranih ulaganja.

18. Kao odgovor na odluku Sjedinjenih Američkih Država o uvođenju carina na proizvode od čelika i aluminija iz EU-a, što se ne može opravdati razlozima nacionalne sigurnosti, Europsko vijeće u potpunosti podupire mjere za ponovno postizanje ravnoteže, eventualne zaštitne mjere s ciljem zaštite naših vlastitih tržišta i pravni postupak pri WTO-u, o kojima je donesena odluka na inicijativu Komisije. EU mora odgovoriti na sve mjere za koje je jasno da su u svojoj naravi protekcionističke, uključujući one kojima se u pitanje dovodi zajednička poljoprivredna politika.

IV. INOVACIJE I DIGITALNA PITANJA

19. Europa mora dodatno razviti svoje visokokvalitetno istraživanje u čitavom EU-u te ga konkretizirati u obliku novih proizvoda, usluga i poslovnih modela. Potreban nam je jači, uključiv inovacijski ekosustav za poticanje revolucionarnih inovacija na temelju kojih nastaje tržište i za pružanje sveobuhvatne potpore poduzećima, među kojima malim i srednjim poduzećima, s disruptivnim potencijalom da uspješno uđu na globalna tržišta.
20. Od ključne je važnosti postići rezultate u pogledu preostalih zakonodavnih prijedloga o jedinstvenom digitalnom tržištu do kraja aktualnog zakonodavnog ciklusa. Kako bi se izgradilo europsko podatkovno gospodarstvo, potrebno je daljnje djelovanje s ciljem poboljšanja učinkovite uporabe podataka u čitavom EU-u i poticanja povjerenja s pomoću visokih standarda zaštite podataka te potpune provedbe i razmjernog izvršavanja Opće uredbe o zaštiti podataka u pogledu svih gospodarskih subjekata koji posluju na našem jedinstvenom tržištu. Visokokvalitetni podaci od ključne su važnosti za razvoj umjetne inteligencije. Europsko vijeće poziva suzakonodavce da brzo ispitaju najnoviji paket o podacima. Poziva Komisiju da surađuje s državama članicama na koordiniranom planu o umjetnoj inteligenciji, na temelju svoje nedavno donesene komunikacije.
21. U skladu s neformalnom raspravom čelnika u Sofiji, Europsko vijeće ustraje na poboljšanju pristupa poduzeća financiranju, među ostalim boljom koordinacijom programa i instrumenata financiranja istraživanja i inovacija na razini EU-a i nacionalnoj razini, na osiguravanju povoljnog regulatornog okruženja kojim se podupire veće preuzimanje rizika te na promicanju digitalnih vještina, kao i veza između akademske zajednice, industrije i vlada. Trebalo bi poticati suradnju među sektorima istraživanja, inovacija i obrazovanja, među ostalim putem inicijative „Europska sveučilišta”.
22. Europsko vijeće poziva Komisiju da pokrene novu pokusnu inicijativu o revolucionarnim inovacijama u preostalom razdoblju programa Obzor 2020. Europsko vijeće za inovacije bit će osnovano na temelju sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira s ciljem utvrđivanja i širenja revolucionarnih i disruptivnih inovacija.

V. DRUGA PITANJA

23. Europsko vijeće snažno pozdravlja i podupire sporazum postignut između bivše jugoslavenske republike Makedonije i Grčke o pitanju imena. Time se, zajedno sa dogovorom između Bugarske i bivše jugoslavenske republike Makedonije o Ugovoru o prijateljstvu, dobrosusjedskim odnosima i suradnji pruža čvrst primjer drugima u regiji da ojačaju dobrosusjedske odnose.
24. Europsko vijeće potvrđuje zaključke o proširenju i procesu stabilizacije i pridruživanja koje je Vijeće usvojilo 26. lipnja 2018.
25. Europsko vijeće ponavlja svoju punu potporu Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 2166 o obaranju zrakoplova MH-17. Poziva Rusku Federaciju da prihvati svoju odgovornost i da u potpunosti surađuje u svim naporima za utvrđivanje istine, pravde i odgovornosti.
26. Europsko vijeće prima na znanje paket prijedloga o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. koji je Komisija predstavila 2. svibnja 2018., kao i sektorske zakonodavne prijedloge za programe kojima se podupiru europske politike koji su otad predstavljani. Poziva Europski parlament i Vijeće da sveobuhvatno i što je prije moguće ispituju te prijedloge.

Europsko vijeće

Bruxelles, 18. listopada 2018.
(OR. en)

EUCO 13/18

CO EUR 16
CONCL 5

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (18. listopada 2018.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na gore navedenom sastanku.

I. MIGRACIJE

1. Europsko vijeće ocijenilo je stanje provedbe svojih zaključaka iz lipnja te je pozvalo na nastavak rada na svim elementima, u okviru svojeg sveobuhvatnog pristupa migracijama. Iako je broj otkrivenih nezakonitih prelazaka granica EU-a smanjen za 95 % u odnosu na njihovu najvišu razinu zabilježenu u listopadu 2015., određeni unutarnji i nedavni vanjski tokovi zahtijevaju stalnu pozornost.
2. Slijedom neformalne rasprave čelnika u Salzburgu Europsko vijeće naglašava važnost daljnjeg sprečavanja nezakonitih migracija i jačanja suradnje sa zemljama podrijetla i tranzita, osobito u sjevernoj Africi, kao dio šireg partnerstva.
3. Potrebno je pojačati borbu protiv mreža za krijumčarenje ljudi: trebalo bi pojačati suradnju s trećim zemljama u pogledu istraga, uhićenja i kaznenog progona krijumčara ljudi i trgovaca ljudima kako bi se spriječilo da ljudi krenu na opasna putovanja. Trebalo bi osnovati zajedničku radnu skupinu pri Europolu Europskom centru za borbu protiv krijumčarenja migranata. Komunikaciju mreža za krijumčarenje ljudi koja se odvija na internetu trebalo bi bolje pratiti i prekidati. Vijeće se poziva da uz potporu Komisije do prosinca osmisli sveobuhvatan i operativan niz mjera u tu svrhu.
4. Europsko vijeće poziva Europski parlament i Vijeće da prioritetno ispituju nedavne Komisijine prijedloge u vezi s Direktivom o vraćanju, Agencijom za azil te europskom graničnom i obalnom stražom, osiguravajući najučinkovitiju uporabu resursa te utvrđujući zajedničke minimalne standarde u pogledu nadzora vanjskih granica, uz poštovanje odgovornosti država članica.
5. Trebalo bi više učiniti za olakšavanje stvarnih vraćanja. Postojeće sporazume o ponovnom prihvatu trebalo bi bolje provoditi, na način da se njima ne diskriminira nijedna država članica, kao i sklapati nove sporazume i dogovore, stvarajući i primjenjujući nužna sredstva utjecaja upotrebom svih relevantnih politika, instrumenata i alata EU-a, uključujući razvoj, trgovinu i vize. Potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se Izjava EU-a i Turske u potpunosti provela.

6. Austrijski kancelar izvijestio je o reformi zajedničkog europskog sustava azila te o izgledima za napredak u pogledu različitih elemenata te reforme. Europsko vijeće potaknulo je predsjedništvo Vijeća da nastavi s radom kako bi ga se što prije završilo.

II. UNUTARNJA SIGURNOST

7. Posljednjih godina postignut je stvaran napredak u jačanju naše unutarnje sigurnosti boljom suradnjom, konkretnim mjerama na terenu i donošenjem niza pravnih tekstova, poput onih o evidenciji podataka o putnicima, borbi protiv terorizma i osiguravanju visoke zajedničke razine mrežne i informacijske sigurnosti. Te tekstove treba u potpunosti provesti.
8. EU će dodatno pojačati svoju sposobnost odvratanja i otpornost u pogledu hibridnih prijetnji, kiberprijetnji te kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih (KBRN) prijetnji. Podsjećajući na svoje prethodne zaključke o napadu u Salisburyju Europsko vijeće osuđuje neprijateljski kibernetički napad koji je izveden na Organizaciju za zabranu kemijskog oružja. Takve prijetnje i napadi jačaju našu zajedničku odlučnost da dodatno ojačamo unutarnju sigurnost EU-a te našu sposobnost i mogućnosti za otkrivanje, sprečavanje i ometanje neprijateljskih aktivnosti stranih obavještajnih mreža i drugih zlonamjernih aktera na našim područjima, kao i na internetu, te naš odgovor na njih. Europsko vijeće pozdravlja usvajanje novog sustava za mjere ograničavanja radi hvatanja ukoštac s prijetnjom koju predstavlja kemijsko oružje te iščekuje brz napredak u pogledu uvrštenja na popis odgovarajućih pojedinaca i subjekata.
9. Europsko vijeće ujedno poziva na mjere s ciljem:
 - borbe protiv nezakonitih i zlonamjernih kiberaktivnosti i aktivnosti omogućenih kibertehnologijama te izgradnje snažne kibersigurnosti. Trebalo bi nastaviti s izgradnjom kapaciteta za odgovor na kibernetičke napade i odvratanje od njih putem mjera ograničavanja EU-a, u skladu sa zaključcima Vijeća od 19. lipnja 2017. Kako bi se pojačala otpornost EU-a na kibernetičke napade, trebalo bi prije kraja parlamentarnog saziva zaključiti pregovore o svim prijedlozima u vezi s kibersigurnošću;

- zaštite demokratskih sustava Unije i borbe protiv dezinformiranja, među ostalim u kontekstu predstojećih europskih izbora, uz potpuno poštovanje temeljnih prava. S obzirom na to nadležna tijela trebaju brzo ispitati mjere koje je Komisija predložila u vezi s mrežama suradnje u području izbora, transparentnošću na internetu, zaštitom od kibersigurnosnih incidenata, nezakonitim manipuliranjem podacima i borbom protiv kampanja dezinformiranja, kao i pooštavanjem pravila o financiranju europskih političkih stranaka, te poduzeti operativne daljnje korake. Komisija će do kraja godine procijeniti provedbu kodeksa dobre prakse u vezi s dezinformiranjem. Europsko vijeće iščekuje akcijski plan za koordiniran odgovor EU-a koji se treba predstaviti do prosinca 2018. kako je navedeno u njegovim zaključcima iz lipnja;
- jačanja kapaciteta za sprečavanje radikalizacije i terorizma te učinkovito odgovaranje na njih, uz potpuno poštovanje temeljnih prava. Prijedlog Komisije o sprečavanju širenja terorističkog sadržaja na internetu trebao bi se prioritetno razmotriti. Trebalo bi pronaći rješenja kako bi se osiguralo brz i učinkovit prekogranični pristup e-dokazima radi učinkovite borbe protiv terorizma i drugog teškog i organiziranog kriminala, i unutar EU-a i na međunarodnoj razini; o Komisijinim prijedlozima o e-dokazima i pristupu financijskim informacijama te o učinkovitijoj borbi protiv pranja novca dogovor bi trebalo postići prije kraja parlamentarnog saziva. Komisija bi također hitno trebala podnijeti pregovaračke mandate za međunarodne pregovore o e-dokazima. Inicijativu Komisije za proširenje ovlasti Ureda europskog javnog tužitelja na prekogranična kaznena djela terorizma trebalo bi ispitati;
- pružanja odgovarajućih resursa tijelima kaznenog progona država članica, Europolu i Eurojustu za suočavanje s novim izazovima koje predstavljaju tehnološki pomaci i rastuće prijetnje sigurnosti, među ostalim objedinjavanjem opreme, jačim partnerstvima s privatnim sektorom, međuagencijskom suradnjom i boljim pristupom podacima;

- poboljšanja interoperabilnosti informacijskih sustava i baza podataka. Znatan napredak već je ostvaren u pogledu razvoja informacijskih sustava i razmjene informacija, no daljnji su naponi potrebni kako bi oni zajedno funkcionirali, posebno putem zajedničkog repozitorija podataka o identitetu. Pregovore o prijedlozima u postupku donošenja, što uključuje prijedlog o jačanju Europskog sustava kaznene evidencije, trebalo bi zaključiti do kraja godine te bi, kao glavni prioritet, trebalo poduzeti sve mjere potrebne za njihovu provedbu;
- jačanja svojeg kapaciteta za upravljanje krizama te usklađenosti i učinkovitosti EU-ovih i nacionalnih mehanizama za odgovor na krizu. Pregovori o prijedlogu u vezi s Mehanizmom EU-a za civilnu zaštitu trebali bi biti zaključeni do kraja godine.

III. VANJSKI ODNOSI

10. Europsko vijeće smatra da su odnosi EU-a i Afrike od ključne važnosti u globalnom okružju koje se brzo mijenja. Našu suradnju trebalo bi podignuti na novu razinu i poduprijeti je potrebnim resursima, među ostalim i Europskim planom za vanjska ulaganja i Uzajamnim fondom EU-a za Afriku. Pozdravlja prezentaciju inicijative Komisije za novi Savez Afrike i Europe za održiva ulaganja i radna mjesta te poziva na provođenje mjera, među ostalim i putem konkretnih prijedloga za sudjelovanje država članica.
11. Slijedom neformalne rasprave čelnika u Salzburgu Europsko vijeće pozdravlja održavanje predstojećeg prvog sastanka na vrhu 28 država članica EU-a i Lige arapskih država, koji će se održati u Egiptu 24. i 25. veljače 2019.
12. EU i njegove države članice u potpunosti su predani Programu održivog razvoja do 2030. i njegovoj provedbi. Europsko vijeće pozdravlja namjeru Komisije da u 2018. objavi svoj dokument za razmatranje, kojim bi se trebao utrti put za sveobuhvatnu strategiju provedbe u 2019.

13. Europsko vijeće primilo je na znanje posljednje tematsko izvješće Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC), kojim se nedvojbeno potvrđuju negativni učinci klimatskih promjena, uključujući njegove zaključke u kojima se navodi da su smanjenja globalnih emisija u svim sektorima ključna i da su potrebne daljnje mjere ublažavanja i prilagodbe, posebice kako bi se ostvario temperaturni cilj naveden u Pariškom sporazumu.

14. Imajući u vidu konferenciju COP24 koja će se od 2. prosinca 2018. održavati u Poljskoj, Europsko vijeće potvrđuje zaključke Vijeća o pripremama za sastanke UNFCCC-a u Katowicama te Poljskoj pruža punu potporu u organizaciji konferencije COP24. Rezultat te konferencije mora biti donošenje ambicioznih i sveobuhvatnih pravila za provedbu Pariškog sporazuma, a dijalog Talanoa trebao bi rezultirati obvezom za sve stranke da razmisle o svojoj razini ambicije i informacijama potkrijepe pripremu nacionalno utvrđenih doprinosa (NDC-ovi) svih stranaka u skladu s člankom 4. Pariškog sporazuma.

Europsko vijeće

Bruxelles, 14. prosinca 2018.
(OR. en)

EUCO 17/18

CO EUR 22
CONCL 7

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (13. i 14. prosinca 2018.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na gore navedenom sastanku.

I. VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR

1. Europsko vijeće pozdravlja intenzivne pripreme koje su ovog semestra izvršene u vezi s budućim višegodišnjim financijskim okvirom te prima na znanje izvješće predsjedništva o napretku. Poziva buduće predsjedništvo da nastavi s tim radom te da izradi smjernice za sljedeću fazu pregovora s ciljem postizanja dogovora u okviru Europskog vijeća u jesen 2019.

II. JEDINSTVENO TRŽIŠTE

2. Jedinstveno tržište jedno je od velikih postignuća Unije, koje je Europljanima donijelo znatne koristi. Glavni je adut za osiguravanje dobrobiti građana, uključiva rasta i otvaranja radnih mjesta te ključni pokretač ulaganja i globalne konkurentnosti. Dvadeset i pet godina od njegova osnivanja moramo odlučno nastaviti program jedinstvenog tržišta u svim njegovim dimenzijama i razviti pristup okrenut budućnosti. Europsko vijeće:
 - poziva Europski parlament i Vijeće da prije završetka aktualnog zakonodavnog ciklusa postignu dogovor o što je moguće većem broju prijedloga u razmatranju koji su relevantni za jedinstveno tržište. Ujedno je važno ukloniti preostale neopravdane prepreke, posebno u području usluga, te spriječiti sve nove prepreke i sav rizik od fragmentacije. Europsko vijeće poziva Komisiju da nastavi svoju analizu i svoj rad u tom pogledu;
 - poziva na provedbu i izvršenje, na svim razinama vlasti, donesenih odluka i usvojenih pravila, kao i na održavanje standardâ i osiguravanje pametne primjene načelâ bolje regulative, uključujući supsidijarnost i proporcionalnost;
 - naglašava da je potrebno učiniti više kako bi se osiguralo da se jedinstvenim tržištem pruži čvrsta osnova za samouvjerenu i autonomniju Europsku uniju otvorenu prema svijetu u zahtjevnom globalnom okružju;

- ističe potrebu za razvojem jedinstvenog tržišta kako bi ono u potpunosti prihvatilo digitalnu transformaciju, uključujući umjetnu inteligenciju, rast gospodarstva temeljenog na podacima i uslugama, povezivost i prijelaz na zelenije gospodarstvo;
 - poziva na jačanje usklađenosti sa svim povezanim politikama.
3. Europsko vijeće u proljeće će održati temeljitu raspravu o budućem razvoju jedinstvenog tržišta i europske digitalne politike u pripremi za sljedeći strateški program.

III. MIGRACIJE

4. Europske vijeće osvrnulo se na provedbu svojeg sveobuhvatnog pristupa migracijama, u kojemu se objedinjuje učinkovitiji nadzor vanjskih granica EU-a, pojačano vanjsko djelovanje i unutarnji aspekti, u skladu sa svojim zaključcima iz lipnja i listopada 2018.
5. Europsko vijeće napominje da se broj otkrivenih nezakonitih prelazaka granice smanjio na razine iz razdoblja prije krize te da se nastavlja općeniti silazni trend. To je rezultat vanjske migracijske politike Unije i država članica, utemeljene osobito na nadzoru vanjskih granica, borbi protiv krijumčara i suradnji sa zemljama podrijetla i tranzita, koja je proteklih mjeseci pojačana. Stoga bi tu politiku trebalo i dalje provoditi, dodatno razvijati i u cijelosti primjenjivati. Trebalo bi s velikom pozornošću i dalje pratiti sve postojeće i novonastale rute, osobito s obzirom na nedavne povećane migracije na zapadnoj i istočnosredozemnoj ruti.
6. Što se tiče unutarnjih politika, Europsko vijeće poziva suzakonodavce da hitro zaključe pregovore o europskoj graničnoj i obalnoj straži. Pozdravlja dogovor postignut na razini Vijeća 6. prosinca 2018. u pogledu jačanja mandata europske granične i obalne straže u području vraćanja i suradnje s trećim zemljama. Ujedno poziva na daljnje napore kako bi se zaključili pregovori o Direktivi o vraćanju, Agenciji za azil i o svim dijelovima zajedničkog europskog sustava azila, uz poštovanje prethodnih zaključaka Europskog vijeća i uzimajući u obzir različite stupnjeve napretka ostvarenog u svakome od tih predmeta.

IV. OSTALE TOČKE

Vanjski odnosi

7. Europsko vijeće raspravljalo je o pripremama za predstojeći sastanak na vrhu s Ligom arapskih država koji će se održati 24. i 25. veljače 2019.
8. Europsko vijeće izražava duboku zabrinutost zbog eskalacije nasilja u Kerčkim vratima i Azovskom moru te kršenja međunarodnog prava od strane Rusije. Ponovno potvrđuje svoju predanost međunarodnom pravu, suverenitetu, teritorijalnoj cjelovitosti i neovisnosti Ukrajine, kao i politici EU-a o nepriznavanju nezakonitog pripojenja Krima. Nema opravdanja za rusku upotrebu vojne sile. Europsko vijeće zahtijeva da se svi pritvoreni ukrajinski mornari odmah puste na slobodu, da se zaplijenjena plovila vrate i da se omogući slobodan prolaz za sve brodove kroz Kerčka vrata. EU je spreman donijeti mjere za daljnje jačanje svoje potpore, posebice za pogođena područja u Ukrajini.
9. Europsko vijeće s velikim zadovoljstvom pozdravlja pozitivan ishod glasovanja u Europskom parlamentu o sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Japana te sa zanimanjem iščekuje njegovo skoro stupanje na snagu.

Klimatske promjene

10. Slijedom predstavljanja komunikacije Komisije pod nazivom „Čist planet za sve” i vodeći računa o ishodu konferencije COP 24 u Katowicama, Europsko vijeće poziva Vijeće da radi na elementima navedenima u komunikaciji. Europsko vijeće pružit će smjernice o općem usmjerenju i političkim prioritetima u prvom semestru 2019. kako bi se Europskoj uniji omogućilo da do 2020. podnese dugoročnu strategiju u skladu s Pariškim sporazumom.

Sigurnost i obrana

11. Europsko vijeće pozdravlja znatan napredak ostvaren u području sigurnosti i obrane, među ostalim u provedbi stalne strukturirane suradnje, poboljšanju vojne mobilnosti, provedbi Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i u pregovorima o predloženom Europskom fondu za obranu. Podržava pakt za civilni ZSOP. Tim inicijativama doprinosi se jačanju strateške autonomije EU-a i njegove sposobnosti da djeluje kao pružatelj sigurnosti, uz istodobno nadopunjavanje i jačanje aktivnosti NATO-a te osnaživanje suradnje EU-a i NATO-a pri čemu se u potpunosti poštuju načela uključivosti, reciprociteta i autonomije EU-a u donošenju odluka.

Dezinformacije

12. Širenje namjernih i sustavnih dezinformacija velikih razmjera, među ostalim u okviru hibridnog ratovanja, ozbiljan je i strateški izazov za naše demokratske sustave. To zahtijeva hitan odgovor koji cijelo vrijeme treba održavati, uz potpuno poštovanje temeljnih prava. Europsko vijeće:
 - naglašava potrebu za odlučnim odgovorom, kojim se obuhvaća i unutarnju i vanjsku dimenziju, a koji je sveobuhvatan, koordiniran i raspolaže s dostatnim resursima na temelju procjene prijetnji;
 - poziva na brzu i koordiniranu provedbu zajedničkog akcijskog plana za borbu protiv dezinformiranja koji su predstavile Komisija i visoka predstavica radi poboljšanja kapaciteta EU-a, jačanja koordiniranih i zajedničkih odgovora između Unije i država članica, mobilizacije privatnog sektora i povećanja društvene otpornosti na dezinformacije;
 - poziva na brzo i odlučno djelovanje i na europskoj razini i na nacionalnoj razini radi osiguravanja slobodnih i pravednih europskih i nacionalnih izbora.
13. Vijeće se poziva da nastavi rad na tom pitanju i o tome izvijesti Europsko vijeće u ožujku 2019.

Borba protiv rasizma i ksenofobije

14. Europsko vijeće osuđuje sve oblike antisemitizma, rasizma i ksenofobije te naglašava važnost suzbijanja netolerancije. Pozdravlja donošenje Izjave Vijeća o borbi protiv antisemitizma 6. prosinca 2018.

Dijalozi s građanima i savjetovanja s građanima te pripreme za strateški program

15. Europsko vijeće pozdravlja održavanje dijaloga s građanima i savjetovanja s građanima, koji su bili jedinstvena prilika za suradnju s europskim građanima i građankama te koji bi mogli poslužiti kao nadahnuće za daljnja savjetovanja i dijaloge. U zajedničkom izvješću sadašnjeg i predstojećeg predsjedništva, kao i u različitim nacionalnim izvješćima i doprinosima drugih europskih institucija, utvrđuje se niz razloga za zabrinutost i očekivanja uključenih građana i građanki u pogledu konkretnih rezultata EU-a. Na neformalnom sastanku koji će se 9. svibnja 2019. održati u Sibiuu šefovi i šefice država ili vlada raspravljat će o prioritetima u sljedećem institucijskom ciklusu s ciljem postizanja dogovora o sljedećem strateškom programu u lipnju 2019.

Europsko vijeće

Bruxelles, 25. studenoga 2018.
(OR. en)

EUCO XT 20015/18

BXT 110
CO EUR 27
CONCL 8

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Izvanredni sastanak Europskog vijeća (članak 50.) (25. studenoga 2018.) – zaključci

Za delegacije¹ se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće (članak 50.) usvojilo na navedenom sastanku.

¹ Slijedom obavijesti na temelju članka 50. UEU-a član Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja se povlači ne sudjeluje u raspravama Europskog vijeća ili u odlukama koje se na nju odnose.

1. Europsko vijeće potvrđuje Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju. Europsko vijeće na temelju toga poziva Komisiju, Europski parlament i Vijeće da poduzmu potrebne korake kako bi se osiguralo da Sporazum može stupiti na snagu 30. ožujka 2019., kako bi se osiguralo uredno povlačenje.
2. Europsko vijeće odobrava Političku izjavu kojom se uspostavlja okvir za buduće odnose Europske unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske. Europsko vijeće ponovno ističe odlučnost Unije u tome da u budućnosti bude u što bližem partnerstvu s Ujedinjenom Kraljevinom u skladu s Političkom izjavom. Pristup Unije i dalje će se temeljiti na općim stajalištima i načelima utvrđenima u prethodno dogovorenim smjericama Europskog vijeća. Europsko vijeće i dalje će se stalno baviti tim pitanjem.
3. Europsko vijeće zahvaljuje Michelu Barnieru na neumornom radu u ulozi glavnog pregovarača Unije i na njegovu doprinosu održavanju jedinstva među 27 država članica EU-a tijekom cijelog razdoblja pregovora o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.

Europsko vijeće

Bruxelles, 13. prosinca 2018.
(OR. en)

EUCO XT 20022/18

BXT 131
CO EUR 32
CONCL 9

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Izvanredni sastanak Europskog vijeća (članak 50.) (13. prosinca 2018.)
– zaključci

Za delegacije¹ se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće (članak 50.) usvojilo na navedenom sastanku.

¹ Slijedom obavijesti na temelju članka 50. UEU-a, član Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja se povlači ne sudjeluje ni u raspravama Europskog vijeća ni u donošenju odluka koje se na nju odnose.

Zaključci – 13. prosinca 2018.

1. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoje zaključke od 25. studenoga 2018., u kojima je potvrdilo Sporazum o povlačenju i odobrilo Političku izjavu. Unija stoji iza tog sporazuma i namjerava pristupiti njegovoj ratifikaciji. Nije otvoren za ponovno pregovaranje.
2. Europsko vijeće ponovno ističe da želi uspostaviti što je moguće bliskije partnerstvo s Ujedinjenom Kraljevinom u budućnosti. Spremno je pokrenuti pripreme odmah nakon potpisivanja Sporazuma o povlačenju kako bi osiguralo da pregovori mogu započeti što je prije moguće nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine.
3. Europsko vijeće ističe da je zaštitni mehanizam predviđen kao osiguranje kako bi se spriječila tvrda granica na otoku Irskoj i osigurala cjelovitost jedinstvenog tržišta. Unija je čvrsto odlučna ubrzano raditi na naknadnom sporazumu kojime se do 31. prosinca 2020. uspostavljaju alternativni aranžmani kako ne bi bilo potrebno aktivirati zaštitni mehanizam.
4. Europsko vijeće isto ističe da, ako se zaštitni mehanizam ipak aktivira, primjenjivao bi se privremeno, osim ako se zamijeni i dok se ne zamijeni naknadnim sporazumom kojim se osigurava izbjegavanje tvrde granice. U tom slučaju Unija bi dala sve od sebe kako bi u pregovorima dogovorila i hitro sklopila naknadni sporazum kojim bi se zamijenio zaštitni mehanizam, a isto bi očekivala od Ujedinjene Kraljevine, kako bi zaštitni mehanizam bio na snazi samo dok je to neophodno.
5. Europsko vijeće poziva na intenzivniji rad u pogledu pripremljenosti, na svim razinama, na posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine, uzimajući u obzir sve moguće ishode.
